

Budsjett 2024 og
økonomiplan for 2024 — 2027
Stjørdal

Innhold

Budsjett 2024 og økonomiplan for 2024 — 2027	1
Forord ved kommunedirektør	5
Forslag til innstilling budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027	7
Plangrunnlaget	9
Visjon	9
Virkemiddel for å nå mål	9
Hovedtallene i budsjettforslaget	12
Sentrale inntekter	12
Rammetilskudd	12
Andre generelle driftsinntekter	14
Utgiftsgrunnlaget	15
Lønns- og prisutvikling	15
Pensjonskostnader	15
Øvrige budsjettforutsetninger 2024	16
Driftsutgifter per tjenestoområde (1B)	16
Finansinntekter og -utgifter	17
Utbytter	17
Avkastning kraftfond	18
Renteutgifter	18
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	19
Overføring til investering	19
Bruk av disposisjonsfond	19
Disponering av driftsrammen	19
Oversikt Drift	19
Investeringer i økonomiplanen	21
Investeringstabell for kommunen samlet	21
Ikke-selvfinansierende	21
Selvfinansierende	22
Ikke-selvfinansierende	22
VELFERD	22
SAMFUNN	23
ØKONOMI	29
FINANS	29
Selvfinansierende	29
SAMFUNN	29
Oversikt Investering og finansiering	31
Finansiering beskrivelse	32
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd	32
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd	33
1. Investeringer i varige driftsmidler	33
2. Tilskudd til andres investeringer	33
3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	33

Økonomiplan for 2024-2027

4. Utlån av egne midler.....	34
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter.....	34
Oversikt Investering og finansiering	34
Økonomisk utvikling i planperioden	36
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter.....	36
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	36
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	37
Vurdering av den økonomiske utviklingen	37
Budsjettvedtak	38
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd	38
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd	39
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd.....	39
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd.....	40
1. Investeringer i varige driftsmidler.....	40
2. Tilskudd til andres investeringer.....	40
3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper.....	41
4. Utlån av egne midler.....	41
Økonomisk oversikt drift etter § 5-6.....	41
Kommunens tjenesteområder	43
KOMMUNEDIREKTØR	43
Driftsbudsjett	43
Fordeling på hovedart	43
Rammeoversikt	43
Sammendrag budsjett	43
Innledning.....	44
Driftsbudsjett.....	44
Fordeling på hovedart	44
Rammeoversikt	44
Sammendrag budsjett	45
VELFERD.....	46
Innledning.....	46
Følgende budsjettområder hører til under området:	46
Driftsbudsjett.....	47
Fordeling på hovedart	47
Rammeoversikt	47
Sammendrag budsjett	48
SAMFUNN	52
Innledning.....	52
Følgende budsjettområder hører til under området:	52
Fordeling på hovedart	52
Rammeoversikt	53
Sammendrag budsjett	54
ØKONOMI	59

Økonomiplan for 2024-2027

Innledning.....	59
Driftsbudsjett.....	59
Fordeling på hovedart	59
Rammeoversikt	60
Sammendrag budsjett	60
POLITISK.....	61
Innledning.....	61
Driftsbudsjett.....	61
Fordeling på hovedart	61
Rammeoversikt	61
Sammendrag budsjett	62
VÆRNESREGIONEN.....	63
Driftsbudsjett	63
Fordeling på hovedart	63
Rammeoversikt	63
FINANS.....	64
Innledning.....	64
Driftsbudsjett.....	64
Fordeling på hovedart	64
Rammeoversikt	64
Sammendrag budsjett	64
Klimabudsjett.....	65
Innledning.....	65
Klimamål.....	65
Tiltakstabeller	66
Klimastatistikk.....	66
Klimatiltak med i økonomiplanen.....	66
Direkte utslipp.....	66
Indirekte utslipp	67
Befolkningsutvikling	70
Demografi	70
Befolkningsprognose.....	70
Prognose vekst.....	71
Demografiutgifter.....	72

Forord ved kommunedirektør

Forord fra kommunedirektøren

Kommunedirektøren viser til strateginotatet og økonomiseminaret med Formannskapet den 23. mai 2023, samt løpende orienteringer om den økonomiske situasjonen. Det minnes igjen om NOU 4/23 «Tid for handling» fra Bovim-utvalget om bemanning i helsesektoren. Tiden er inne for å se på de mer gjennomgående strukturelle forhold for å kunne sikre realistiske budsjetter og forsvarlige/gode nok tjenester i årene fremover.

Stjørdal kommune er en organisasjon som kan dokumentere høy effektivitet. Vi ble nr. 4 av landets 356 kommuner på Kommunebarometeret i 2022 og nå i 2023 ble vi nr. 7. Det er en svært jevn og god fremgang siden 2019 da kommunen ble nr. 193. Dette viser at vi har dedikerte og dyktige ansatte som virkelig kjenner på en travel hverdag, men hvor flere dessverre føler at de ikke strekker til.

Men de forventninger som befolkningen har til oss nå, med tjenester på et servicenivå som over år har blitt sett på som en selvfølge, står ikke i forhold til de ressurser som er tilgjengelig. Gapet mellom det vi har ressurser til å levere, og det folk forventer at vi leverer, er nå så stort at vi ikke kommer i mål bare med å løpe fortere eller jobbe smartere. På noen sektorer og enheter er presset allerede stort nok som det er.

Kommunedirektøren inviterer kommunestyret til en dialog om dette fremover, hvor vi må prioritere enda hardere på strategisk nivå. Ett stikkord her er struktur. Utenforliggende forhold, som f.eks. økte renter og økende kostnader til lovpålagte vedtaksbaserte tjenester, gjør årets budsjettprosess mer krevende enn tidligere år.

I dag er en vesentlig del av kommunenes budsjetter låst i lov og vedtak, som vi vanskelig kan påvirke og som begrenser kommunestyrets handlingsrom betydelig. Dette er i seg selv ugunstig for å muliggjøre god økonomistyring lokalt, og ikke minst for et velfungerende lokaldemokrati.

Utfordre dagens strukturer for å sikre bærekraftig drift

Hva betyr dette i praksis? Kommunedirektøren kan ikke få understreket dette nok – demografiske endringer med færre barn og flere eldre, tilsier at vi må starte en mere omfattende analyse i 2024. Denne analysen må gå på både skolestruktur, barnehagestruktur, bosenterstruktur og en generell vurdering av vår totale bygningsmasse. Ikke minst må vi se på hvordan vi sammen med Statsforvalter kan finne ordninger som sikrer lovlige tjenester til en rimeligere kostnad.

Dette er eksempler på tema som kommunedirektøren anser viktig å få på bordet slik at vi kan sette tiltak bak målene. Nå bruker vi penger vi ikke har og fortsetter vi slik, er kassa tom i 2026.

Skape fremtidens kommune med kommuneplanen som grunnlag

Kommunedirektøren inviterer til at vi med friskt mot drar nytte av den krevende økonomiske situasjonen til å forme fremtidens kommune. Arbeidet må være godt forankret i samfunnsdel og planstrategi og slik forberede oss på fremtiden som med stor sannsynlighet ikke vil bringe særlig mere penger.

Økonomiplan for 2024-2027

Det kan ligge mye spennende utviklingsarbeid i kommunedirektørens invitt her, spennende i den forstand at vi bor i en fantastisk knutepunkt-kommune med stort potensiale.

For å sikre realisme i budsjettene legger vi her opp til et negativt resultat i 2024 og 2025 før vi igjen har bærekraftige gode positive resultater fra og med 2026. Selv med det resultatkravet vi her foreslår, vil det kreve stor innsats og harde prioriteringer. Men med aktiv innsats og godt samspill, er dette budsjettet realistisk. Kommunedirektøren er trygg på at vi med dette legger et godt grunnlag som fortsatt sikrer forsvarlige tjenester til befolkningen på kort og lang sikt.

Forslag til innstilling budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Med grunnlag i budsjettdokumentet som følger saken, legger kommunedirektør (KD) herved fram forslag til budsjettvedtak for 2024 og økonomiplan 2024-2027. Kommunedirektøren innbyr formannskapet til å legge saken frem for kommunestyret med slik innstilling:

1. a. Forslag til investeringsbudsjett for Stjørdal kommune for 2024 vedtas slik det fremgår av bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 1. og 2. ledd, og for enkeltinvesteringer i tråd med investeringstabell for kommunen samlet.

b. Kommunestyret slutter seg til følgende driftsrammer for 2024 og kommunelovens bevilgningsoversikter (§ 5-4 første og andre ledd, og § 5-6):

Driftsrammer, tall i tusen	2024
Kommunedirektør	2 066
Ass kommunedirektør	16 795
Velferd	1 396 003
Samfunn	137 457
Økonomi	74 991
Politisk	10 714
Finans	43 500
Sum bevilgninger drift	1 681 526

c. Stjørdal kommune tar opp lån til investeringer på kr 399 050 000,- og startlån på kr 80 000 000,- for budsjettåret 2024 (jfr. kap. 7.4).

2. Kommunedirektøren gis fullmakt til å avtale lånetidspunkt og lånevilkår, og til å inngå låneavtaler for kommunens innlån og utlån. KD gis videre fullmakt til å gjennomføre refinansiering av lån.

3. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele avsatt post på finansområdet på kr 42 mill. til lønnsoppgjør i 2024.

4. Formannskapet gis fullmakt til å disponere avsatt post på finansområdet på kr 1,5 mill.

5. For inntekts- og formuesskatt skal høyeste tillatte skattesats legges til grunn.

6. Kommunestyret vedtar nye gebyrer og betalingssatser for tjenester i Stjørdal kommune gjeldende fra og med 1.1.2024 slik dette går frem av vedlegg «Gebyrer og betalingssatser 2024». Angående gebyrer Kirkelig fellesråd er det kun festeavgiften som formelt vedtas av kommunestyret.

7. Kommunestyret tar KDs forslag til økonomiplan for kommunens alminnelige virksomhet for årene 2025-2027 til orientering, idet det vedtas at økonomiplanen skal være økonomisk retningsgivende for kommunens områder.

Økonomiplan for 2024-2027

8. Kommunestyret vedtar at følgende finansielle måltall skal gjelde for planperioden:

- Netto driftsresultat (korrigert) skal være minimum 1,5 %
- Netto låneopptak, ekskl. selvfinansierende lån, i økonomiplanperioden (4 år) skal ikke overstige 4 % av driftsinntektene
- Disposisjonsfondet skal være over 8 % av driftsinntektene

Plangrunnlaget

Våre verdier: **ANNERLEDES – RAUS – AKTIV - MILJØVENNLIG**

Når vi er ANNERLEDES, bidrar vi til NYSKAPING og UTVIKLING i Stjørdal

Når vi er RAUS, blir det TRYGT og INKLUDERENDE på Stjørdal

Når vi er AKTIV, blir det LEVENDE på Stjørdal

Når vi er MILJØVENNLIG, bidrar vi til et BÆREKRAFTIG samfunn i Stjørdal

Våre mål:

1. Ta hele kommunen i bruk, gjennom målrettet arbeid og tiltak som bidrar til vekst og tilflytting i alle våre lokalsamfunn
2. Bygge en by i sentrum, gjennom fortetting, forsert og effektivt planarbeid, samt en utviklingsorientert holdning overfor næringslivet
3. Ha orden i økonomien gjennom overholdelse av tildelte budsjettrammer, uten innføring av eiendomsskatt og levere gode tjenester innenfor disse.
4. Alle skal oppleve trivsel, trygghet, mestring og tilhørighet
5. Være en foregangskommune innen klima- og miljøtiltak

Visjon

Et godt valg for framtida

Virkemiddel for å nå mål

For overordnede strategier i planperioden, både for kommunen og for områdene, vises det til KDs [Strategidokument](#) (økonomi- og handlingsplan 2024 -2027) og strategidebatten (PS 70/23, se vedtak i kapittel under).

I statsbudsjettet for 2024, legges det opp til en vekst i kommunesektorens frie inntekter på 6,4 mrd. kroner. Av dette utgjør økte kostnader til demografi og pensjon 5,9 mrd. Dette er over det som ble angitt i kommuneproposisjonen for 2024. Oppjusteringen må ses i sammenheng med at anslaget for økte pensjonskostnader er oppjustert fra 1,1 mrd. til 1,8 mrd.

Kommunal deflator (hva staten kompenserer for pris- og lønnsvekst for 2024) anslås til 4,3 %, hvorav lønn 4,9 % og pris 3,4 %. Stjørdal kommune har igjennom statsbudsjettet fått en økning i de oppgavekorrigerte frie inntektene på 75,5 mill. (+4,7 %). Økningen skal blant annet dekke lønns- og prisvekst på 4,3 %, økte pensjonskostnader og demografivekst.

Budsjettdokumentet for Stjørdal kommune har fokus på alle budsjettrammer (både drift- og investeringsbeløp), og hvilke forutsetninger (budsjettpremisser) som er lagt til grunn.

Føringer for budsjett og økonomiplan 2024-2027 (vedtak 15. juni 2023)

1) I Stjørdal kommune skal det aktivt arbeides for god og stabil tjenesteyting for kommunenes innbyggere innenfor tilgjengelige økonomiske rammer hensyntatt lovpålagte føringer.

Økonomiplan for 2024-2027

- 2) Det vises til kommunestyrets vedtak ved behandlingen av inneværende års budsjett og økonomiplan og de føringer som der er lagt for arbeidet med neste års budsjett- og økonomiplan.
- 3) Helt grunnleggende i kommunens drift er god økonomistyring. Det skal arbeides for å nå de finansielle nøkkeltallene, dvs. at netto driftsresultat (korrigert) skal være på minimum 1,5 % i forhold til driftsinntektene, at netto låneopptak eks. selvfinansierende lån ikke skal overstige 5% av driftsinntektene i perioden og at disposisjonsfondet skal være over 8% av driftsinntektene. Overskudd ut over anbefalt størrelse på disposisjonsfondet skal gå til egenkapital i investeringer. Det skal ikke innføres eller forberedes innført eiendomsskatt, hverken på boliger, fritids- eller næringseiendom. Utbygging av Halsen barneskole skal påbegynnes i 2023. Størrelsen på formannskapetets disposisjonspost skal ikke reduseres.
- 4) Kommunestyret ber kommunedirektøren utarbeide en oversikt over fordeling av årsverk i kommunal virksomhet slik at det kan etableres en strategisk styring etter årsverksmål. Dette for å kunne ha oversikt og styring av hvor ressursinnsatsen settes inn.
- 5) Kommunestyret ber Kommunedirektøren se nærmere på samhandlingen mellom barnehage, grunnskole og forebyggende enheter for å bistå barn tidlig i livsløpet. Her inngår også psykisk helse. Det vises til den nedsatte arbeidsgruppen som er igangsatt for å bringe klarhet i hvorfor Stjørdal kommune har et mye høyere timetall som går til spesialundervisning enn landsgjennomsnittet og at det er utfordrende i forhold til lærernorm i den ordinære undervisningen. Det vises i den forbindelse til at Stjørdal kommune totalt sett har bedre lærertetthet enn gjennomsnitt i landet og fylket. Kommunestyret ber kommunedirektøren analysere konsekvensene av å ha løpende opptak i barnehagene i Stjørdal.
- 6) Kommunestyret ber Kommunedirektøren vurdere egen sak for å søke om å delta i frikommuneforsøket som Regjeringen har invitert til. Som en kommune med omstillingsbehov på grunn av demografiske endringer, samt lav andel frie inntekter vil det være viktig å vurdere og prøve løsninger som sikrer gode fremtidsrettede tjenester med større grad av selvbestemmelse.
- 7) Halsen sykeheim skal fortsatt være institusjon for somatiske pasienter og det legges ikke opp til flytting av aktivitet til Fosslia. Den igangsatte utredning om framtidig sykeheim som skal legges fram for politisk behandling første halvår 2024 skal legge grunnlaget for langsiktig valg av ny løsning for somatiske institusjonsplasser og gi grunnlag for en anbefaling om ny sykeheim.
- 8) Stjørdal skal ha de høyeste ambisjoner om en bymessig utvikling av sentrum. Sentrum skal utvikles til en god plass å leve og besøke, ikke minst for barnefamilier. Satsingen på å bli arrangementskommune nr. 1 videreføres og forsterkes. Det skal legges til rette for en samordnet og enkel parkeringsordning i Stjørdal sentrum i tilknytning til arbeidet med etablering av egen app. Det skal være en friperiode før det utløses parkeringsavgift. Det skal legges til rette for sykkelparkeringer og sykkelhotell. Det skal også arbeides for å etablere Park & ride ordninger i tilknytning til bl.a. trafikk knutepunktet på Skatval for å underbygge kollektivsatsing gjennom Miljøpakken.
- 9) Før man kan gjør nye investeringer i omsorgsboliger eller lignende skal konsekvenser for driften være utredet og kostnadsberegnet.
- 10) Stjørdal skal ta hele kommunen i bruk, med en målsetting om vekst i alle grendesamfunn. En nærmere avgrensning av disse grendene fastsettes endelig ved behandling av kommuneplanens arealdel. Der hvor man ser at denne veksten ikke oppnås skal det tas initiativ til tiltak for å motvirke en negativ befolkningsutvikling. Der det i dag er en kommunal skole og en kommunal og/eller en privat barnehage skal det fortsatt være det.

11) Stjørdal skal være en næringsvennlig kommune hvor det tilrettelegges for nye næringsarealer. Det skal gjennomføres jevnlig brukerundersøkelser som sikrer at kommunen etterlever målet om en utviklingsorientert holdning ovenfor næringslivet.

12) Stjørdal skal være en foregangskommune innen klima- og miljøtiltak. Det skal iverksettes klimatiltak innenfor alle sektorer, og de tiltakene som gir mest effekt per krone skal prioriteres. Innenfor de rammer som er vedtatt i budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 søkes det å øke kapasiteten for å kunne gjennomføre tiltakene i naturmangfoldsplanen. Jordvernet skal håndheves strengt, og i de tilfeller hvor dyrkajord nedbygges skal denne relokaliseres.

13) Stjørdal skal praktisere religionsfrihet. Dette innebærer en ja-holdning til samhandling mellom kommunen, kirker og trossamfunn.

14) Det er ikke funnet rom for avsetninger til investeringer i nytt beredskapshus i gjeldende økonomiplanperiode, og det er også usikkert når det vil kunne skje etter den tid. Stjørdal kommune har samarbeidet med flere andre offentlige aktører i mulighetsstudien for nytt beredskapshus, og hvor aktørene har et mer prekært behov for lokaliteter til sin virksomhet. Stjørdal kommune ser på mulighet for å kunne realisere et første byggetrinn av beredskapshuset for å innfri forventninger fra våre samarbeidsparter. Finansieringen av et slik første byggetrinn skal skje gjennom leieavtaler med relevante aktører.

15) Stjørdal kommune må ta en mer aktiv rolle i å bidra til at det bygges flere og mer rimelige boenheter, slik at flere gjøres i stand til å skaffe seg sin egen bolig.

16) Som generell føring for budsjettarbeidet stadfestes det at prinsippene for håndtering av budsjettavvik skal følges. Det vises til vedtak i forbindelse med strategiplan og saldering av budsjett juni 2021.

Hovedtallene i budsjettforslaget

Rammetilskudd og skatter er ført opp slik de framkommer i statsbudsjettet for 2024 og i KS sine prognosemodeller. Skatt og rammetilskudd er i tillegg vurdert opp mot den reelle befolkningsveksten Stjørdal har hatt de siste årene, og som forventes fremover. Generelle og øremerka statstilskudd er ført opp med beløp og føringer som ligger i statsbudsjettet. Det er lagt til grunn en realvekst i frie inntekter fra 2025-2027. Dette er basert på demografiprognosene som ligger til grunn for budsjett og økonomiplan 2024-2027.

Satsene for egenbetaling og avgifter er justert opp for prisstigning, og i forhold til selvkost der dette skal gjelde. Finansinntekter er beregnet ut fra prognose for overskuddslikviditet, forventede utbytter og prognosene for rentenivået (markedsprisingen for perioden fra 2024 til 2027).

Utgiftene i vedtatt økonomiplan 2023-2026 ligger til grunn for forslag til økonomiplan 2024-2027. Forslag til endringer i forhold til vedtatt budsjett og økonomiplan 2023-2026 framkommer av tabeller knyttet til de enkelte rammeområder. Dette sammen med nye vedtak, endrede kapitalutgifter og nytt inntektsgrunnlag fra statsbudsjettet (frie inntekter) for 2024 gir rammer for kommende økonomiplanperiode.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Årsprognose 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	-792 365	-861 225	-911 001	-938 657	-953 657	-968 657
Inntekts- og formuesskatt	-760 704	-750 288	-769 557	-769 557	-769 557	-769 557
Andre generelle driftsinntekter	-70 821	-118 460	-127 592	-127 260	-126 934	-126 625
Sum sentrale inntekter	-1 623 891	-1 729 973	-1 808 150	-1 835 474	-1 850 148	-1 864 839

Rammetilskudd

Regjeringen legger opp til en vekst i kommunenes frie inntekter på 4,7% i 2024, sammenlignet med anslag på regnskap 2023. Økningen for Stjørdal er på 75,5 mill., tilsvarende landsnittet på 4,7 %. Veksten er regnet fra anslag på frie inntekter 2023. Som frie inntekter regnes skatt på inntekt, formue og naturressursskatt, samt rammetilskudd. Veksten i frie inntekter skal dekke all pris- og lønnsvekst og endringer i oppgaver og demografi (se nærmere om inntektssystemet under). Pris- og lønnsvekst er anslått til å bli 4,3 % for 2024.

Realvekst i frie inntekter videre i økonomiplanperioden (2025-2027) er knyttet til økte demografiinntekter primært knyttet til flere eldre. Fra 2024 til 2027 vil det bli ca. 30 % flere 80-åringer og 20% flere 90-åringer. Videre får vi helårseffekt av redusert makspris på barnehageplass fra 2025 som utgjør kr 7,7 mill.

Inntektssystemet

Det statlige inntektssystemet, med alle sine indikatorer og vektning av disse, beregner i detalj hva kommunen skal ha av utgifter og dermed frie inntekter i form av skatt og samla rammeoverføring. I henhold til det statlige inntektssystemet skal Stjørdal være en rimelig kommune å drifte, med en kostnadsindeks i nærheten av 1 som er snittet for kommunene.

Økonomiplan for 2024-2027

Nedenfor er siste oppdaterte kostnadsindeks for 2024 på 1,0067 mot 1,0047 i 2024. Dette er en marginal økning i beregnet utgiftsbehov og tilsier at Stjørdal kommune driftes på noe høyere kostnadsnivå per innbygger neste år enn i år. Denne økningen utgjør 3 462 tusen mer i samlet overføring knyttet til alle innbyggerne. Imidlertid er det mange endringer, både i demografiske og sosiale kriterier, som ligger til grunn. Samlet gjennomsnittlig beregnet utgiftsbehov per innbygger sees nederst i tabell; kr 64 893.

Gr.lag budsjett 2024	Vekt	Antall landet	Antall Stjørdal	Utgiftsbehovsindeks	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj	Endring fra foregående år
					1000 kr	1000 kr
0-1 år	0,0058	107 155	440	0,9199	-742	-150,3
2-5 år	0,1348	227 495	993	0,9778	-4 772	-6 022,9
6-15 år	0,2527	644 583	3 181	1,1055	42 598	566,8
16-22 år	0,0241	456 837	2 170	1,0641	2 468	95,2
23-66 år	0,1081	3 173 134	13 477	0,9515	-8 380	-529,8
67-79 år	0,0605	653 532	3 153	1,0808	7 808	364,1
80-89 år	0,0806	205 264	1 031	1,1252	16 120	6 063,0
over 90 år	0,0403	46 056	169	0,8220	-11 456	-380,6
Basistillegg	0,0163	275	0,5834	0,4753	-13 660	-809,3
Sone	0,0103	21 599 834	69 468	0,7205	-4 599	-356,8
Nabo	0,0103	9 877 360	47 242	1,0715	1 176	28,4
Landbrukskriterium	0,0019	1	0,0070	1,5767	1 750	-122,6
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandi	0,0067	54 481	244	1,0033	35	-340,6
Flyktninger uten integreringstilsk	0,0078	183 480	710	0,8669	-1 658	263,6
Dødlighet	0,0474	41 670	178	0,9569	-3 260	-878,2
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0168	149 356	828	1,2419	6 492	3 611,4
Lavinntekt	0,0105	257 338	830	0,7225	-4 653	1 534,4
Uføre 18-49 år	0,0060	124 228	655	1,1812	1 736	115,3
Opphopningsindeks	0,0088	118	0,1827	0,3479	-9 167	-1 313,6
Aleneboende 30 - 66 år	0,0180	515 435	1 838	0,7988	-5 783	242,5
PU over 16 år	0,0507	20 482	96	1,0500	4 049	-1 593,2
Ikke-gifte 67 år og over	0,0474	398 431	1 746	0,9817	-1 385	-587,0
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0163	43 634	203	1,0416	1 082	3 741,7
Innbyggere med høyere utdanning	0,0179	1 567 840	5 753	0,8220	-5 089	-79,3
1 Kostnadsindeks	1,0000			1,00671	10 711	3 462
(Tillegg/trekk kr pr innb.)						
2 Tillegg/trekk (omfordeling) for kommunen i 1000 kr					Alle tall i 1000 kr	
					10 711	
3 Nto.virkn. statl/priv. skoler					-13 737	
4 Sum utgiftsutj. mm (2+3)					-3 026	
Gjennomsnittlig beregnet utgiftsbehov i kr pr innbygger:					64 893	

Som en ser av grunnlaget, har Stjørdal nå færre barn i aldersgruppen 0-1 år enn landssnittet. For å være på snittet skulle det ha vært nærmere 500 barn 0-1 år. Videre ser vi nå at det er en økning på 4 grunnskoleelever (fra 3 177 til 3 181). Isolert gir dette en økning på 0,6 mill. For å se totaleffekten for Stjørdals økonomi knyttet til grunnskole må en også ta hensyn til at Stjørdal har en relativ stor andel som går i private skoler (se 3. nederste rad). Dette gir kommunen et fratrekk på kr 13,737 mill. (12,55 mill. i fjor).

Det er en økning i antall personer i gruppen 80-89 år med 74. Dette gir oss 16,1 mill. mer enn snittkommunen og 6,1 mill. mer enn i statsbudsjettet for 2023.

Inntektssystemet tar ikke høyde for at Stjørdal har valgt en desentralisert struktur for sitt tjenestetilbud, og at kommunen som vekstkommune har store investeringer og dermed noe høyere kapitalutgifter.

Andre generelle driftsinntekter

Andre generelle driftsinntekter består av ulike statstilskudd.

Generelle Statstilskudd	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Regn	Bud	Bud	Bud	Bud	Bud
Investeringskompensasjon skole	335	1022	1 195	960	734	525
Inv.komp omsorg/sykehjem	3 224	3 715	3 897	3 800	3 700	3 600
Vertskommunetilskudd	11 600	11 600	11 600	11 600	11 600	11 600
SUM	15 159	16 337	16 692	16 360	16 034	15 725
Integreringstilskudd flyktninger	56 909	61 360	110 900	110 900	110 900	110 900
Totalt	72 068	77 697	127 592	127 260	126 934	126 625

Investeringskompensasjon for omsorgsboliger og skolebygg er justert i tråd med Husbankens prognoser pr september 2023.

Vertskommunetilskuddet som kommunene mottar som tidligere vertskommune for mennesker med omfattende tjenestebehov er i kommende økonomiplanperiode er lagt på samme nivå som tidligere. Dette er basert på innrapportering til Helsedirektoratet. I forbindelse med statsbudsjettet ble det signalisert nedjustering av rammen for ordningen med 10%. Antatt tilskudd for 2024 er beregnet til å bli vel 12,6 mill. uten nedjustering. Samlet sett forventer vi derfor en videreføring av dagens budsjett på 11,6 mill.

Integreringstilskudd bosetting

Som grunnlag er det forutsatt en bosetting av 180 flyktninger i 2023 og 100 nye i 2024. Analyse gjort i september/oktober 2023. Videre er det forutsatt inntektsføring av tidligere avsatte midler (bundne fond) i 2024.

Utgiftsgrunnlaget

Utgiftene i vedtatt økonomiplan 2023-2026 ligger til grunn for forslag til økonomiplan 2024-2027. Forslag til endringer i forhold til vedtatt budsjett og økonomiplan 2023-2026 framkommer av oversikter under kommunens tjenesteområder (side 43-64). Dette sammen med nye vedtak, endrede kapitalutgifter, nytt inntektsgrunnlag fra statsbudsjettet (frie inntekter) for 2024, gir rammer for kommende økonomiplanperiode.

Lønns- og prisutvikling

Ved sammenstillinger over flere år er det vanlig å eliminere den forskjellige lønns- og prisutviklingen en kan ha fra år til år, ved å foreta sammenligningen i faste priser. Endringer i tallene beskriver en aktivitets-/omfangsendring. Kommunedirektøren vil derfor, som for tidligere år, fremstille alle tall i faste 2024-priser i budsjett og økonomiplanforslag. Vi har forutsatt en årlig prisvekst fra 2023-2026 på 2,0 %. Dette for å beregne faste priser på kostnadsbeløp som ligger nominelt på samme nivå i hele økonomiplanperioden.

Samlet pris- og lønnsvekst for 2024 er i statsbudsjettet anslått til 4,3 %, hvorav lønnsveksten er forutsatt å bli 4,9 % (inklusive sysselsettingsvekst, årslønnsvekst og økte pensjonskostnader mv.).

Pensjonskostnader

Pensjonspremiene som kommuner og fylkeskommuner betaler inn til pensjonsordningene, har de siste årene vært høyere enn de regnskapsmessige pensjonskostnadene. Dette har gitt en oppbygging av et akkumulert premieavvik i regnskapene. Veksten i de regnskapsmessige pensjonskostnadene har vært jevn, men likevel noe svakere enn veksten i premiene. Akkumulert premieavvik var ved utgangen av 2022 på 111 mill. I løpet 2023 vil premieavviket øke til over 170 mill.

Premieavvik forklares som differansen i kr mellom det kommunen betaler inn i pensjonspremie til pensjonsselskapet (for eksempel KLP) og en beregnet kostnad basert på kriterier fastsatt av finansdepartementet. Når premieinnbetalingen overstiger den beregnede pensjonskostnaden, oppstår et positivt premieavvik. Dette er ikke reelle midler, men det skal behandles som en inntekt som rent teknisk reduserer den samlede pensjonsutgiften i regnskapet. Positivt premieavvik avsettes i balansen som gjeld, og må tilbakeføres til drift etter gjeldene regler. Dette er såkalt amortisering. Netto premieavvik er premieavvik minus amortisering. Positive premieavvik kan skjule ubalansert drift i regnskapet, dersom dette gir et positivt netto premieavvik. Positive premieavvik er i realiteten et driftslån som må belastes driften på et senere tidspunkt – såkalt amortisering.

I tabellen nedenfor vises hvor mye som kostnadsføres som pensjon av lønnsgrunnlaget (inkl. arb.giv.avg.) basert på beregningene vi har fått fra våre pensjonskasser (KLP og SPK):

Pensjonskostnader 2021-2024 (%)

<i>Arbeidsgivers andel *</i>	2021	2022	2023	2024
Statens pensjonskasse	10,25	9,25	8,25	7,41
KLP sykepleiere	12,00	12,50	12,34	15,30
KLP ordinær/fellesordning	13,23	12,00	11,56	13,30

Pensjonskostnader kostnadsføres fortløpende i forbindelse med regnskapsføring av lønnsutgifter. Hvis det blir avvik i løpet av 2023 vil dette bli bokført på finansområdet. I tillegg belastes arbeidstaker med 2 % av det samme grunnlaget.

Økonomiplan for 2024-2027

Økningen i pensjonssatser fra 2023 til 2024 gir følgende økninger i rammene:

Tall i kr	Økning i budsjett 2024
Velferd	12 420 000
Samfunn	2 675 000
Økonomi	670 000
Politisk	41 000
Kommunedirektør	26 000
Ass. kommunedirektør	187 000
SUM	16 019 000

Effektene er fordelt på de enkelte ansatte og dermed også endret for det laveste budsjettnivå i kommunen (enhetsbudsjetter).

Ved å belaste pensjonskostnader basert på pensjonskostnaden korrigert for premieavvik, belastes VR-samarbeidene lavere pensjonskostnad enn hva som betales i pensjonsutgifter.

Øvrige budsjettforutsetninger 2024

Kontrollutvalget sluttet seg 01. september til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2024 for kontrollutvalget, med en total ramme på 2 265 000,- mot 2 127 000,- i budsjett 2023. Av dette er 1 573 000,- (1 498 000,- i 2022) kjøp av revisjonstjenester, 217 000,- (175 000,-) utgifter kontrollutvalget, kjøp av tjenester 60 000,- og 400 000,- (381 000,-) kostnad med sekretariatet. «Kjøp av tjenester» er knyttet til eventuelt ekstraordinært ressursbehov i kontrollsammenheng.

Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap		Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
KOMMUNEDIREKTØR	2 071	2 294	2 066	2 066	2 066	2 066
ASSISTERENDE	15 916	16 687	16 795	16 795	16 795	16 795
KOMMUNEDIREKTØR						
VELFERD	1 240 912	1 365 604	1 396 003	1 407 503	1 407 503	1 407 503
SAMFUNN	167 662	152 305	138 141	135 187	133 187	132 975
ØKONOMI	68 830	73 419	74 991	74 991	74 991	74 991
POLITISK	10 610	11 563	10 714	11 884	10 714	11 884
VÆRNESREGIONEN	-2 529	0	0	0	0	0
FINANS	-1 774	9 088	43 500	31 500	27 500	27 500

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap		Økonomiplan			
	2022	Årsprognose 2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter per tjenesteområde	1 501 698	1 630 959	1 682 209	1 679 925	1 672 755	1 673 713

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap		Økonomiplan			
	2022	Årsprognose 2023	2024	2025	2026	2027
Avkastning kraftfond	-2 611	-3 200	-1 600	-2 000	-2 400	-2 800
Utbytter	-12 620	-14 900	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500
Renteutgifter	60 825	104 371	131 009	124 307	125 341	125 341
Avdrag på lån	83 336	82 600	88 168	88 836	97 581	98 000
Renteinntekter	-1 677	-1 800	-9 650	-9 650	-9 650	-9 650
Renter startlån	-9 255	-17 000	-18 000	-20 000	-22 000	-23 000
Netto finansinntekter/finansutgifter	117 999	150 071	172 427	163 993	171 372	170 391
Finansutgifter i tjenesteområdene	23 931	4 883	-473	-473	-473	-473
Totale finansutgifter	141 930	154 954	171 954	163 520	170 899	169 918
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0

Utbytter

Stjørdal Kommune avsetter 80 % av utbytte midlene fra NTE (og etter hvert Trønderenergi) til fond (heretter kalt Stjørdal kommunes kraftfond). Stjørdal kommunes kraftfond defineres som et bundet fond. Vedtektene for fondet er å gi langsiktig avkastning av utbytte midlene, samt eventuelt bli brukt til ny kapitaltilførsel i selskapet eller ved kjøp av aksjer i relevante regionale kraftselskap.

20 % av utbytte midlene fra NTE settes av til et øremerket fond. Vedtektene regulerer at bruk av midlene skal gå til formål som har engangskaraktér, ikke pådrar kommunen varig økte driftskostnader, og som gir grunnlag for kostnadsbesparelser i den ordinære driften.

Kommunedirektøren er delegert fullmakt til å forvalte midlene i Stjørdal kommunes kraftfond i tråd med kommunens økonomireglement (kapittel 11). Kommunens plasseringsstrategi for kraftfondet og etiske begrensninger gjøres i tråd med Statens pensjonsfond til enhver tids gjeldende regelverk. Forvaltning av tiltaks midlene plasseres på egen bankkonto og i tråd med eksisterende finansreglement inntil bruken er vedtatt av kommunestyret.

Utbytte fra NTE og Trønderenergi skal ikke inngå i kommunens ordinære og målsatte tall for netto driftsresultat. Kommunedirektøren skal legge til grunn konservative anslag om fremtidige utbytter i sine budsjett- og økonomiplanforslag.

For 2024 er det lagt til grunn kr 15 mill. i utbytte basert på signaler fra selskapet. Dette er en økning på 5 mill. i forhold til budsjett 2023.

Avkastning kraftfond

Det er forutsatt en avkastning på 4 % for kraftfondet. Kraftfondet har ca. 70 % plassert i aksjer i inn- og utland og resten i ulike rentepapirer.

Renteutgifter

Som grunnlag for renteutgiftene fremover er det tatt utgangspunkt i dagens låneportefølje inklusive nye låneopptak i tråd med forslag til finansiering av nye investeringer i perioden 2024-2027. Rentesatsene er basert på andel fastrentebinding og hva markedet forventet av renter for årene 2024-2027 per 12.oktober. Budsjettrenteforutsetninger er det lagt til grunn en snittsats fra nærmere 4 % i 2024 til 3,61% i 2027. (se tabell under). For nye lån baseres rentevilkårene etter hva markedet forventer lånerenten blir i de ulike periodene i planperioden. Nye lån i 2024 vil basert på dette ha en rente på 5,4 %. Fastrenteandelen har vært noe synkende det siste året (fra vel 50 % til knappe 40 %). Det forventes nye fastrenteavtaler til rentemarkedet forhåpentligvis roer seg. Men i og med at vi har gjort flere gunstige renteavtaler så ligger vår snittrente langt lavere enn hva som er lånerenten i perioden (se tabell under). Snittrenten er inklusive nye lån i perioden.

Tabellen nedenfor viser kapitalutgifter i millioner kroner for regnskap 2022, prognose 2023 og forslag til økonomiplan 2024 til 2027.

Utg.balanse lånegjeld / snittrente pr år	R-22	P-23	B-24	B-25	B-26	B-27
Lånegjeld (mill. kr)	3 197	3 309	3 625	3 895	3 993	4 086
Renter (mill. kr)	67,9	106,0	131,0	126,3	125,3	124,3
Renteforutsetning (snitt)	2,10%	3,40 %	3,94 %	3,79 %	3,68 %	3,61 %
Rente nye lån			5,40 %	4,55 %	4,25 %	4,20 %

Alle tall i økonomiplanperioden er i faste priser (unntatt lånegjeld). Dette betyr at finanskostnadene er prisjustert til 2024-nivå. Tallene er basert på forslag til investeringsbudsjett og prognose 2023. Som det framgår av tabellen så er det forutsatt en jevn nedgang i renteutgiftene i hele økonomiplanperioden. Fra 2026 er det forutsatt noe høyere gjeld som følge av investeringer til ny Halsen barneskole. Låneopptak innenfor vannforsyning gir noe høyere kapitalutgifter som dekkes over gebyrinntektene. Ut fra gjeldende regelverk for selvkostberegning kommer inntektene med 1 års etterslep i forhold til utgiftene. Økte kapitalutgifter knyttet til investeringer innen VAR- områdene vil derfor uansett ha en kapitalbelastning.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Årsprognose 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Overføring til investering	75 000	50 000	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	23 932	12 286	17 286	15 000	15 000	15 000
Bruk av bundne driftsfond	-22 187	-4 970	-5 970	-3 000	-3 000	-3 000
Avsetninger til disposisjonsfond	16 557	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-76 543	-97 054	-57 803	-20 444	-5 979	8 523
Netto avsetninger	16 758	-39 737	-46 486	-8 444	6 021	20 523
Nto avsetn og årsoppgj.disp i tjenesteområdene	2 895	0	0	0	0	0
Totale avsetninger	19 653	-39 737	-46 486	-8 444	6 021	20 523

Overføring til investering

Det er i perioden ikke budsjettert overføringer til investeringsbudsjettet. Basert på de utfordringene vi står overfor knyttet til blant annet høy rente i 2024 og 2025 innstiller vi ikke på å redusere disposisjonsfondet ytterligere. I år (2023) er det vedtatt en overføring på kr 50 mill.

Bruk av disposisjonsfond

Overskudd i 2027 forutsettes avsatt til disposisjonsfondet.

Disponering av driftsrammen

Oversikt Drift

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Årsprognose 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Sentrale inntekter						
Rammetilskudd	-792 365	-861 225	-911 001	-938 657	-953 657	-968 657
Inntekts- og formuesskatt	-760 704	-750 288	-769 557	-769 557	-769 557	-769 557
Andre generelle driftsinntekter	-70 821	-118 460	-127 592	-127 260	-126 934	-126 625
Sum sentrale inntekter	-1 623 890	-1 729 973	-1 808 150	-1 835 474	-1 850 148	-1 864 839
Sentrale utgifter						
Sum sentrale utgifter	0	0	0	0	0	0
Driftsutgifter per tjenesteområde						
KOMMUNEDIREKTØR	2 071	2 294	2 066	2 066	2 066	2 066
ASSISTERENDE KOMMUNEDIREKTØR	15 916	16 687	16 795	16 795	16 795	16 795
VELFERD	1 240 912	1 365 604	1 396 003	1 407 503	1 407 503	1 407 503
SAMFUNN	167 662	152 305	138 141	135 187	133 187	132 975
ØKONOMI	68 830	73 419	74 991	74 991	74 991	74 991
POLITISK	10 610	11 563	10 714	11 884	10 714	11 884
VÆRNESREGIONEN	-2 529	0	0	0	0	0
FINANS	-1 774	9 088	43 500	31 500	27 500	27 500
Driftsutgifter per tjenesteområde	1 501 698	1 630 959	1 682 209	1 679 925	1 672 755	1 673 713
Korr. finansutgifter i tjenesteområdene	-23 931	-4 883	473	473	473	473
Korr. avsetn og årsoppgj.disp i tjenesteområdene	-2 895	0	0	0	0	0
Korr. motpost avskrivninger i tj.områder	136 721	122 000	140 000	140 000	140 000	140 000
Brutto resultat (KOSTRA)	-12 297	18 103	14 532	-15 076	-36 920	-50 653

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Årsprognose 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Financial Income And Expenses - NO						
Avkastning kraftfond	-2 611	-3 200	-1 600	-2 000	-2 400	-2 800
Utbytter	-12 620	-14 900	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500
Renteutgifter	60 825	104 371	131 009	124 307	125 341	125 341
Avdrag på lån	83 336	82 600	88 168	88 836	97 581	98 000
Renteinntekter	-1 676	-1 800	-9 650	-9 650	-9 650	-9 650
Renter startlån	-9 255	-17 000	-18 000	-20 000	-22 000	-23 000
Netto finansinntekter/finansutgifter	117 999	150 071	172 427	163 993	171 372	170 391
Finansutgifter i tjenesteområdene	23 931	4 883	-473	-473	-473	-473
Totale finansutgifter	141 930	154 954	171 954	163 520	170 899	169 918
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0
Motpost avskrivninger i tj.områdene	-136 721	-122 000	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Netto resultat (KOSTRA)	-19 653	39 657	46 486	8 444	-6 021	-20 735
Provisions - NO						
Overføring til investering	75 000	50 000	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	23 932	12 286	17 286	15 000	15 000	15 000
Bruk av bundne driftsfond	-22 188	-4 970	-5 970	-3 000	-3 000	-3 000
Avsetninger til disposisjonsfond	16 557	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-76 543	-97 054	-57 803	-20 444	-5 979	8 523
Netto avsetninger	16 758	-39 737	-46 486	-8 444	6 021	20 523
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	2 895	0	0	0	0	0
Totale avsetninger	19 653	-39 737	-46 486	-8 444	6 021	20 523
Årsoverskudd (-)/Årsunderskudd (+)	0	-80	0	0	0	-212

Investeringer i økonomiplanen

Investeringstabell for kommunen samlet

Ikke-selvfinansierende

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2024-27
	2024	2025	2026	2027	
VELFERD					
INVESTERINGSMIDLER VELFERD	625	625	625	625	2 500
UTEANLEGG SKOLE OG BARNEHAGE	625	625	625	625	2 500
VELFERD	200	200	200	200	800
VELFERD - INVESTERINGSPAKKE IKT	1 250	1 250	1 250	1 250	5 000
Sum VELFERD	2 700	2 700	2 700	2 700	10 800
SAMFUNN					
BARNEHAGEBYGG	1 500	0	0	0	1 500
BRANN/BEREDSKAP UTSTYR	1 812	2 188	3 562	1 312	8 875
BYGG FELLES	1 875	1 875	1 000	1 000	5 750
DETALJPLANLEGGING LILLEMOEN 2	4 000	0	0	0	4 000
DIVERSE EIENDOM	250	0	0	0	250
ENØK	1 875	1 875	1 250	1 250	6 250
FORV. BYGG OPPVEKST	1 250	1 250	1 250	1 250	5 000
GATELYS	375	375	375	375	1 500
IDRETT	375	0	0	0	375
IKT INFRASTRUKTUR BYGG	625	625	625	625	2 500
INVENTAR OG UTSTYR KIMEN	2 875	312	125	125	3 438
KJØRETØY OG UTSTYR	1 600	1 600	1 600	1 600	6 400
KLIMATILTAK	3 125	3 125	3 125	3 125	12 500
KOMMUNALE VEGER	15 000	15 625	16 250	16 250	63 125
KULTUR OG NÆRING	750	0	0	0	750
KULTUR OG NÆRING	1 000	10 125	0	0	11 125
LILLEMOEN 1 (107/406)	3 125	0	0	0	3 125
MASKINUTSTYR PARK	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
MILJØPAKKEN	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
MILJØRETTET HELSEVERN - BYGNINGSMESSIGE TILTAK	1 250	1 250	1 250	0	3 750
NY BRANNSTASJON/BLÅLYSHUS	550	0	0	0	550
NY HEGRA SKOLE, NYBYGG/ERVERV PARK	1 875	0	0	0	1 875
PARK	250	0	0	0	250
PARK OG IDRETT FELLES	625	625	625	625	2 500
RASSIKRINGSTILTAK	1 250	1 250	1 250	1 250	5 000
RIVING OG SIKRING HEGRA	6 625	12 500	1 625	0	20 750
SKATVAL SKOLE - BRUKERTILPASNINGER	11 250	0	0	0	11 250
STORVIKA PARKERING	2 500	0	0	0	2 500
TEKNISKE HJELPEMIDLER RENHOLD	312	312	312	312	1 250
UTBEDRING BREIDABLIKKVN. 1	1 250	0	0	0	1 250
UTBYGGING HALSEN BARNESKOLE	171 250	107 500	23 362	0	302 112
UTREDNING SYKEHJEMSPLASSE	1 200	0	0	0	1 200
UTREDNING VIDERE BRUK AV BARNE- OG AVL.BOLIG	500	0	0	0	500
Sum SAMFUNN	246 100	166 412	61 588	33 100	507 200

Økonomiplan for 2024-2027

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
ØKONOMI					
GRAVLUNDER	300	300	300	300	1 200
KIRKER	500	500	500	500	2 000
STJ. ANDEL VARIT INVESTERINGER	6 250	6 250	6 250	6 250	25 000
Sum ØKONOMI	7 050	7 050	7 050	7 050	28 200
FINANS					
INVESTERINGER I AKSJER OG ANDELER I SELSKAPER	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Sum FINANS	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Sum	260 850	181 162	76 338	47 850	566 200

Selvfinansierende

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
SAMFUNN					
AVLØP	38 000	40 000	32 000	41 000	151 000
FEIING OG TILSYN	1 275	1 275	150	1 275	3 975
HARDBRUKSHUS	8 750	0	0	0	8 750
KJØP AV BILER TIL BILPOOL	1 250	1 250	1 250	1 250	5 000
KJØP AV BOLIGER	30 000	20 000	10 500	10 500	71 000
LILLEMOEN 2	50 000	50 000	0	0	100 000
NÆRINGSAREAL (SELVKOST)	1 800	1 800	1 800	1 800	7 200
RENOVERING/OPPGRADERING/OMGJØRING AV BOLIGER	2 500	0	0	0	2 500
VANN	80 000	70 000	107 000	78 000	335 000
Sum SAMFUNN	213 575	184 325	152 700	133 825	684 425
Sum	213 575	184 325	152 700	133 825	684 425

Ikke-selvfinansierende

VELFERD

INVESTERINGSMIDLER VELFERD

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,5 mill.

Årlig beløp på 0,5 mill. til utskifting/fornyning av utstyr innen Velferdsområdet. Beløpet skal også dekke mindre ombygginger/tilpasninger.

UTEANLEGG SKOLE OG BARNEHAGE

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,5 mill.

Økonomiplan for 2024-2027

Et årlig beløp på 0,5 mill. til generell avsetning for uteanlegg skoler og barnehager. Lovkrav til løsninger og utførelse for uteleker påvirker kostnadene. Behov kartlegges og rulleres årlig.

VELFERD

Årlig beløp på 0,2 mill. til forskuttering av spillemiddeltiltak videreføres.

VELFERD - INVESTERINGSPAKKE IKT

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 1,0 mill.

Årlig beløp på 1,0 mill. til utskifting/fornyning av IKT-utstyr innen velferdsområdet videreføres.

SAMFUNN

BARNEHAGEBYGG

Dagens barnehage- og skolebruksplan er gammel, og bør oppdateres. Dette med hensyn til oppdaterte demografitall og annen utvikling. Det utlyses konkurranse om rådgivningsoppdrag for revisjon av barnehage- og skolebruksplan i første kvartal 2024. Bygningstekniske analyser av bygningsmassen vil inngå i oppdraget.

BRANN/BEREDSKAP UTSTYR

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år i perioden er 1,45 mill., 1,75 mill., 2,85 mill. og 1,05 mill.

Brann- og redningstjenesten har utarbeidet en plan for utskifting/fornyning av bilparken. Årlig beløp til diverse utstyr er 0,45 mill. I tillegg er følgende lagt inn:

2024: Utskifting av UL-bil (utrykningsleder)

2025: Utskifting av mannskapsbil (S-1-8) samt ATV

2026: Utskifting av First responder-bil (2,0 mill.) samt Stjørdals andel av ny administrasjonsbil (0,4 mill.)

2027: Stjørdals andel av Forebyggende-bil (0,6 mill.)

DETALJPLANLEGGING LILLEMOEN 2

Det er fattet politisk vedtak om igangsettelse av samspillskonkurranse for byggetrinn 2 av Lillemoen, men dette er ikke innarbeidet i investeringsbudsjettet. Det fremmes derfor en egen politisk sak om dette med tilhørende driftskonsekvenser i siste kvartal 2023. Her bes det om 4 mill. til prosjektering og detaljkalkulering av prosjektet (Samspillsentreprise, fase 1).

Etter endt prosjektering vil prosjektets rammer med tilhørende kostandskalkyle fremlegges i en egen politisk sak rundt 2. kvartal i 2024. Bygging igangsettes først når en har politisk forankring i saken.

DIVERSE EIENDOM

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 0,2 mill.

Budsjettposten ble innarbeidet i budsjett 2023, etter vedtak i Kommunestyret i desember 2022. Prosjektet er ikke påbegynt i 2023, og midlene flyttes følgelig til 2024.

ENØK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp for 2024 og 2025, samt 2026 og 2027 er hhv. 1,5 mill. og 1,0 mill.

Arbeidet gjøres i tråd med framlagt vedlikeholdsplan, jf. PS 20/21

FORV. BYGG OPPVEKST

Beløpet inkludert merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp på dette prosjektet er 1,0 mill.

Dette prosjektet omfatter ulike tiltak knyttet til tilpasninger og universell utforming av bygg. Det er i tillegg satt av et beløp til et større tilpasningsprosjekt i 2024. Dette fremgår av prosjektet *Skatval skole - brukertilpasninger*.

GATELYS

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,3 mill.

Årlig avsettes 0,3 mill. til utbedring av gatelys/utskifting av armatur til mer energibesparende løsninger. Tiltakene er oppfølging av hovedplan vei.

IDRETT

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 0,3 mill.

I politisk behandling av budsjett 2023 ble det vedtatt å innarbeide 0,3 mill. til opparbeidelse av tennisbane. Dette er ikke igangsatt i 2023, og midlene overføres 2024. Det har vært en dialog med Stjørdals Blik om kunstgressbanen «Nye Blik». Det området er i en fremtidig plan satt av til en allidrettsflate. Kommunedirektøren vurderer at dette må sees i sammenheng og at bevilget beløp kan brukes til å ruste opp det området slik at det kan brukes til flere idretter, herunder tennis.

IKT INFRASTRUKTUR BYGG

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 0,5 mill.

Årlig beløp på 0,5 mill. til utskifting/fornyning av IKT-utstyr innen Velferdsområdet.

INVENTAR OG UTSTYR KIMEN

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 2,3 mill., 0,25 mill., 0,1 mill. og 0,1 mill. for 2024-2027.

0,7 mill. av beløpet i 2024 er knyttet til nye reoler/bokhyller på biblioteket. Eksisterende hyller og reoler er ikke egnet for oppbevaring av bøker pga. størrelse/tyngde. Med tanke på HMS og ergonomi er det mye belastning på ansatte, som kunne blitt unngått. Til tider ikke fremkommelig med rullestol eller barnevogn pga. størrelse. Fyller ikke kravene for tilgjengelighetsmerket.

Videre er 1,5 mill. av beløpet i 2024 knyttet til ny lydmikser, ny lysmikser og ny projektor i Storsalen. Behovet for utskifting av dette skyldes at dagens utstyr ikke tilfredsstillende dagens krav til produksjoner, og/eller at utstyret har overgått normal levetid for slikt utstyr og bør byttes som følge av slitasje.

KJØRETØY OG UTSTYR

Økonomiplan for 2024-2027

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 1,28 mill.

Årlig beløp for å gjennomføre systematisk utskifting av eldre maskiner og utstyr hos Vei.

KLIMATILTAK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 2,5 mill.

Klima- og miljøtiltak skal etter hovedregel finansieres gjennom hovedområdenes egne investerings- og driftsbudsjetter. I tillegg foreslås det at det settes av 2,5 mill. til klima- og miljøtiltak årlig. Dette skal være katalyserende midler for omstilling til lavutslippsløsninger, klimatilpasning og ivaretagelse av naturmangfoldet i kommunen.

KOMMUNALE VEGER

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp for 2024-2027 er hhv. 12,0 mill., 12,5 mill., 13,0 mill. og 13,0 mill.

Årlig beløp økes med 0,5 mill. frem mot 2026 til nyanlegg, utbedring kommunale veier og gang/sykkelveier. Det pågår arbeid med tilstandsanalyse av alle kommunale veger, som vil danne grunnlag for investeringsplan i perioden.

KULTUR OG NÆRING

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 0,6 mill.

Sentralkjøkkenet har behov for ny pakkemaskin (linjepakker), og det foreslås 0,6 mill. til dette formålet.

KULTUR OG NÆRING

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,8 mill. og 8,1 mill. for hhv. 2024 og 2025.

Dette gjelder Bergkunstsenter. Det vises til statlig bevilgning og vedtak i FSK 26/10-2017 sak 148/17 Formidling av bergkunst i Trøndelag.

Rapport fra forprosjekt ble levert oktober 2023. Proneo vil bli engasjert til prosjektledelse for videre arbeid med mål om realisering i tråd med investeringsbudsjett.

LILLEMOEN 1 (107/406)

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 2,5 mill.

Det gjenstår en del arbeid med ferdigstilling av friområdet vest for boligene. Mye av dette må vente til vekstsesongen (våren 2024).

MASKINUTSTYR PARK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 1,2 mill.

Årlig beløp for å gjennomføre systematisk utskifting av eldre maskiner og utstyr hos Park og idrett.

MILJØPAKKEN

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 2,0 mill.

Dette gjelder Byvekstavtalen. Stjørdal kommune har vedtatt å gå inn i byvekstavtale og med den følger en forpliktelse til en egenandel i avtaleperioden på 5 mill. per år sammen med Melhus og Malvik. Fordelt etter folketall slik det fremgår i dag vil dette bli en andel for Stjørdal på 2,2 mill. per år og midlene kan være både driftsmidler og investeringsmidler. Det legges opp til at tiltakene er av investeringsmessig karakter innenfor en ramme på 2,0 mill. per år.

MILJØRETTE HELSEVERN - BYGNINGSMESSIGE TILTAK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 1,0 mill.

Arbeidet gjøres i tråd med framlagt vedlikeholdsplan, jf. PS 20/21

NY BRANNSTASJON/BLÅLYSHUS

Det er en plan om å inngå intensjonsavtaler med hhv Forsvarsbygg, Toll, Politiet og Sivilforsvaret for å utvikle konsept for beredskapshus, dette vil komme på plass i 2024.

NY HEGRA SKOLE, NYBYGG/ERVERV

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp på dette prosjektet i 2024 er 1,5 mill.

Beløpet i 2024 er knyttet til avsluttende arbeider, herunder utvendige gjerder, sceneteknisk utstyr m.m.

Videre er det budsjettert med 2,6 mill. i 2025 knyttet til tippemidler. Dette fremgår under kolonnen for ørem.fin.

PARK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 0,2 mill.

I vedtaket i PS 88/2023 Revidering investeringsbudsjett 2023 fremgikk det at overnevnte beløp bevilges til prosjektering og opprydding ved Husbyveien Park. Midlene overføres 2024. Det blir en «oppnydding» av arealet nå før vinteren, og det vil bli startet et arbeid med å prosjektere den nye parken. Finansieringen av opparbeidelsen vil KD komme tilbake til i Økonomirapport 1.

PARK OG IDRETT FELLES

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,5 mill.

Tiltak som gjenstår i gjeldende handlingsplan grønt, er snarveger og mindre tiltak under strand/ kyst og friluftsliv.

RASSIKRINGSTILTAK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 1,0 mill.,

Årlig beløp på 1,0 mill. til ras og erosjonssikring foreslås videreført.

RIVING OG SIKRING HEGRA

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp for 2024, 2025 og 2026 for dette prosjektet er hhv. 5,3 mill., 10 mill. og 1,3 mill.

Dette er noe forsinket grunnet krevende grunnundersøkelser, flytting av varslingsanlegg m.m. Jobben er nå lagt ut på anbud og en tar sikte på sikring av området og innvendig riving før jul. Hovedvekten av utvendig riving vill finne sted fra uke 1 til uke 16 i 2024. Etter endt riving vil en etablere de nødvendige motfyllingen for å kunne stabilisere området. Det vil være mulig å søke støtte hos NVE i forbindelse med stabiliseringen, men hvor mye har en først klart på vårparten i 2024, og det er i dette budsjettet ikke forskuttert slik støtte.

SKATVAL SKOLE - BRUKERTILPASNINGER

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp på dette prosjektet er 9,0 mill.

Skatval barneskole må tilpasses til to elver med et nokså omfattende hjelpebehov. I den forbindelse vil det etableres et tilbygg på om lag 200 m². Funksjonelle flerbruksrom med driftsvennlige og kostnadseffektive løsninger, herunder fremtidsrettet velferdsteknologi, innenfor et nøkternt budsjett vil være førende for prosjektet.

STORVIKA PARKERING

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 2,0 mill.

2,0 mill. foreslås innarbeidet til parkering Storvika og Molovika.

TEKNISKE HJELPEMIDLER RENHOLD

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,25 mill.

Årlig beløp for å gjennomføre utskifting av maskiner og utstyr hos Renhold.

UTBEDRING BREIDABLIKKVN. 1

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 1,0 mill.

Etter pålegg fra arbeidstilsynet må det gjøres en del tiltak i lokalene til hjelpemiddelteknikerne. Dette er kostnadsberegnet til 1,0 mill.

UTBYGGING HALSEN BARNESKOLE

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp i 2024, 2025 og 2026 på dette prosjektet er hhv. 137,0 mill., 86,0 mill. og 18,69 mill.

Beløpene er oppdatert i tråd med PS 2023/3319-1 *Tilleggsbevilgning - ny Halsen barneskole*, og periodisert med betalingsplanen fra entreprenør slik den foreligger i dag.

Kommunestyret vedtok i desember 2021 at ny Halsen barneskole skal bygges ut i ett trinn. Endelig vedtak om utbyggingen ble fattet i kommunestyret i mars 2022. Prosjektet som ble vedtatt er en skole med beregnet normalkapasitet på 483 elever og totalkapasitet på 536 elever. Kommunestyret vedtok i april i år en tilleggsbevilgning, slik at prisjustert bevilgning (pr. mars 2023) nå er 313 mill. eks. mva. I

henhold til vedtaket skal bevilgningen økes i tråd med kostnadsutviklingen (iht. byggekostnadsindeksen).

Økonomien på uteområdet er fremdeles noe usikker. I vedtakets pkt. 4 har kommunestyret åpnet for at det kan tas opp som en egen sak på et senere tidspunkt:

4. Når det gjelder uteområde og garasjeanlegg må dette sees i sammenheng med totaliteten i området hva gjelder trafikk- og gang og sykkel og kommunestyret ber om at KD kommer tilbake til kommunestyret med en egen sak om dette.

Stjørdal kommune mottok i mai støtte fra Sparebank1-stiftelsen på 1,5 mill. for å realisere deler av uteområdet. Garasjen er nedskalert slik at den kun dekker skolens behov, noe som har redusert investeringsbehovet. Dette teller positivt, men på den negative siden kommer en ekstrakostnad på nær 1 mill. for masseutskifting. Ved utgraving av tomta ble det påvist større mengder med myrjord, noe som ikke kom frem av grunnundersøkelsene som ble gjort i forkant.

Det jobbes for å få uteområdet innenfor tildelt budsjett, men så tidlig i prosjektet, kan det ikke utelukkes at KD fremmer en egen sak til kommunestyret om tilleggsbevilgning.

Prosjektet gjennomføres etter samme modell som de øvrige samspillprosjektene i kommunen de siste årene. Forprosjektering ble avsluttet i mars i år.

Paviljongen fra gamle Hegra barneskole er flyttet til Halsen og ble tatt i bruk i løpet av våren.

Ny reguleringsplan ble godkjent og rammetillatelse med igangsettingstillatelser ble gitt før sommerferien. Bonitasbygget og den vestre paviljongen er revet for å få plass til nybygget. Byggetomta er gravd ut og fundamenteringsarbeidene er kommet godt i gang. Prosjektet er i rute i henhold til fremdriftsplanen.

Byggearbeidene planlegges å vare i maksimum to år, slik at undervisning i nye lokaler starter høsten 2025. Deler av utomhusarbeidene startes samtidig for å sikre tilstrekkelig utearealer for skolen i byggeperioden. Sommer/høst 2025 rives gjenstående bygg slik at resterende utomhusarbeider kan fullføres. Prosjektet avsluttes innen juni 2026.

Bokførte kostnader for prosjektet ved utgangen av september 2023 er på 37,0 mill. eks. mva.

UTBYGNINGSOMRÅDER

Beløpet i 2024 er summen av de næringseiendommer som antas å kunne selges i løpet av 2024. Videre er det flere eiendommer som trolig kan selges i løpet av planperioden, men det er usikkert hvilke år et slikt salg kan realiseres. De årlige beløpene i planperioden (2025-2027) er derfor nokså grove estimat.

UTREDNING SYKEHJEMSPASSER

Utredning av behovet for nye omsorgsplasser og eventuelle andre tjenestebehov, samt plassering av disse. Utredningsarbeidet pågår, og ferdig rapport forventes fremlagt i løpet av mars/april 2024.

Det som vil ligge av anbefalinger i ferdig rapport, vil medføre videre planleggingsarbeid med hensyn til (først og fremst) nytt Halsen sykehjem, samt andre anbefalinger som forventes i rapporten. Slikt planleggingsarbeid bør starte mer eller mindre umiddelbart etter at ferdig rapport foreligger. Midler til slikt videreutviklingsarbeid må da innarbeides i budsjett.

UTREDNING VIDERE BRUK AV BARNE- OG AVL.BOLIG

Grunnet stor pågang og stadig mer utfordrende atferd blant brukerne har barne- og avlastningstjenesten sett seg nødt til å dele opp brukergruppen for å skjerme de minste. Dette løses midlertidig ved å ta i bruk deler av den eksisterende bygningsmassen på Fosslia omsorgssenter. Men på sikt, må en se på en mer helhetlig løsning for denne tjenesten. Det må gjennomføres et forprosjekt, hvor en på tvers av sektorene ser på fremtidige muligheter for denne brukergruppen. Anslått kostnadsramme for en slik utredning er 0,5 mill.

ØVERLANDS MINDE REHABILITERING

Tippemidler for friidrettsbanen som ble ferdig rehabilitert høsten 2021.

ØKONOMI

GRAVLUNDER

Årlig beløp på 0,3 mill. til Kirkelig fellesråd for gravlunder foreslås videreført.

KIRKER

Årlig beløp på 0,5 mill. til Kirkelig fellesråd for kirker foreslås videreført.

STJ. ANDEL VARIT INVESTERINGER

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 5,0 mill.

Årlig sum på 5,0 mill. for investeringer på IT foreslås videreført.

FINANS

INVESTERINGER I AKSJER OG ANDELER I SELSKAPER

Beløpet gjelder årlig egenkapitalinnskudd til KLP.

Selvfinansierende

SAMFUNN

AVLØP

Totalt investeringsbehov er beregnet til 510 mill. i planperioden (12 år). På avløp er det årlige investeringsbehovet jevnere, i gjennomsnitt 42 mill. per år. De største kostnadene i løpet av planperioden knytter seg til ledningssanering og reparasjoner på nettet. Andre, større tiltak som kan nevnes er renovering av pumpestasjoner (3,3 mill. årlig), diverse utvidelser av kommunalt nett (4,8 mill. årlig) og oppgradering til sekundærrensing på SARA (ca. 30 mill.).

Prioritering av investeringstiltak

- Å få alt avløpsvann fram til renseanleggene ved å hindre at avløpsvannet går i overløp til resipient.
- Få kontroll på overløpsdrift i avløpspumpestasjoner og avløpsrenseanlegg.

Økonomiplan for 2024-2027

- Det er behov for å øke rehabiliteringstakten for avløpssystemet til et bærekraftig nivå (beregnet at den bør økes fra dagens 0,38 % til 1 % per år i planperioden (12 år))

FEIING OG TILSYN

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 1,02 mill. i 2024, 2025 og 2027, og 0,12 mill. i 2026.

0,12 mill. ligger som en fast årlig sum for utskifting av utstyr for feiervesen. Det er i tillegg lagt inn 0,9 mill. i 2024, 2025 og 2027 for utskifting av feierbiler.

HARDBRUKSHUS

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 7,0 mill.

Kommunen har et kommende prosjekt i Heyerdalsvegen 14, som omfatter oppføring av inntil fem robuste omsorgsboliger. Målgruppen for disse boligene er personer med ROP-lidelser (rus og psykiske lidelser).

Generelt er det et stadig økende behov etter slike boliger.

KJØP AV BILER TIL BILPOOL

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 1,0 mill.

Beløpet gjelder løpende utskifting av kjøretøy i bilpool.

KJØP AV BOLIGER

Jfr. politisk sak 32/2023 ble bevilgning til kjøp av boliger økt til 30 mill. i 2023. Det foreslås å opprettholde dette nivået i budsjett 2024, for deretter å nedjustere årlig bevilgning.

LILLEMOEN 2

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er per år er 40 mill.

Prosjektet vil tilføre 12 nye omsorgsboliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne (alder 18-30 år), og vil langt på vei imøtegå kommunens behov på dette området. Prosjektet vil lokaliseres sør for byggetrinn 1 på Gnr 107 Bnr 406 (Øyanveien). Tre av leilighetene i 1. etasje oppføres i en ekstra robust utførelse.

Disse vil eies av kommunen og tjene som kommunale utleieboliger for beboere i den samme brukergruppen, men med et mer midlertidig behov.

Dette vil sikre en fleksibilitet i kommunens boligportefølje, noe en savner pr. dags dato. Ved prosjektering (Fase 1) vil en se til Lillemoen, byggetrinn 1, som beskrives som en ubetinget suksess av beboere, pårørende og ansatte. Prosjektets kostnadsramme og finansiering er ikke klart på nåværende tidspunkt, men en vil trolig havne på et sted mellom

75-95 mill. Dette er kun et grovt estimat og endelig prosjektkostnad er ikke klar før fremleggelse av politisk sak i 2. kvartal 2024.

NÆRINGSAREAL (SELVKOST)

Stjørdal har de siste årene solgt betydelig næringsareal. Det er viktig også å ha fokus på opparbeidelse av nye områder og ikke bare på salg. Opparbeidelse og salg av næringsareal skal være selvfinansierende for kommunen. I realiteten blir det alltid en periode hvor kommunen må forskuttere erverv og utbygging. Disse kostnadene vil belaste kommunens likviditet. Det er avsatt en årlig sum på 1,8 mill. til erverv og utbygging av næringsareal.

RENOVERING/OPPGRADERING/OMGJØRING AV BOLIGER

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 2,0 mill.

Det er behov for å ferdigstille tre boenheter ved Hegra bosenter. Dette er lagt til 2024.

UTBYGGINGSOMRÅDER BOLIG

Dette omfatter salg av boligtomter. Budsjetterte inntekter skriver seg fra forventede salg av boligtomter i Geving og Skårrån (Hegra).

VANN

Totalt investeringsbehov er beregnet til 718 mill. i en 12-års planperiode. De første fire årene er årlig investeringsbehov beregnet til 83-112 mill.kr. Disse årene er det lagt opp til å gjennomføre flere store tiltak på vann, som etablering av reservevannsløsning (ca. 95 mill.), nytt høydebasseng ved Hjelset (ca. 50 mill.) og nytt høydebasseng ved Skatval (ca. 30 mill.). Fra 2028 er investeringene på vann dominert av generelle poster for sanering, med årlig saneringstakt på 1,3 %. Årlig investeringsbehov for perioden 2028-2035 er beregnet til i overkant av 40 mill.

Prioritering av investeringstiltak

- Forsyningsikkerheten økes til et tilfredsstillende nivå med ny reservevannforsyning.
- Sanere felleskummer
- Redusere lekkasjer
- Det er behov for å øke rehabiliteringstakten for vannforsyningssystemet til et bærekraftig nivå (beregnet at den bør økes fra dagens 0,6 % til 1,3 % per år i planperioden (12 år))

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	468 425	359 488	223 038	175 675
Tilskudd til andres investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum finansieringsbehov	474 425	365 488	229 038	181 675
Kompensasjon for merverdiavgift	-62 175	-45 538	-14 348	-8 875
Tilskudd fra andre	0	-6 900	-600	0
Salg av varige driftsmidler	-13 200	-26 300	-25 000	-25 000
Bruk av lån	-399 050	-286 750	-189 090	-147 800
Videreutlån	80 000	80 000	80 000	80 000
Bruk av lån til videreutlån	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Avdrag på lån til videreutlån	25 000	25 000	25 000	25 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000

Økonomiplan for 2024-2027

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Sum finansiering	-474 425	-365 488	-229 038	-181 675
Sum finansieringsbehov	474 425	365 488	229 038	181 675
Sum finansiering	-474 425	-365 488	-229 038	-181 675
Udekket finansiering	0	0	0	0

Finansiering beskrivelse

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	468 425	359 488	223 038	175 675
Tilskudd til andres investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 000	5 000	5 000	5 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	474 425	365 488	229 038	181 675
Kompensasjon for merverdiavgift	-62 175	-45 538	-14 348	-8 875
Tilskudd fra andre	0	-6 900	-600	0
Salg av varige driftsmidler	-13 200	-26 300	-25 000	-25 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-399 050	-286 750	-189 090	-147 800
Sum investeringsinntekter	-474 425	-365 488	-229 038	-181 675
Videreutlån	80 000	80 000	80 000	80 000
Bruk av lån til videreutlån	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Avdrag på lån til videreutlån	25 000	25 000	25 000	25 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum
VELFERD					
VELFERD	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Sum VELFERD	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
SAMFUNN					
SAMFUNN	459 675	350 738	214 288	166 925	1 191 625
Sum SAMFUNN	459 675	350 738	214 288	166 925	1 191 625
ØKONOMI					
ØKONOMI	6 250	6 250	6 250	6 250	25 000
Sum ØKONOMI	6 250	6 250	6 250	6 250	25 000
Investeringer i varige driftsmidler	468 425	359 488	223 038	175 675	1 226 625

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum
VELFERD	200	200	200	200	800
KIRKER	500	500	500	500	2 000
GRAVLUNDER	300	300	300	300	1 200
Tilskudd til andres investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum
INVESTINGER I AKSJER OG ANDELER I SELSKAPER	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000

Økonomiplan for 2024-2027

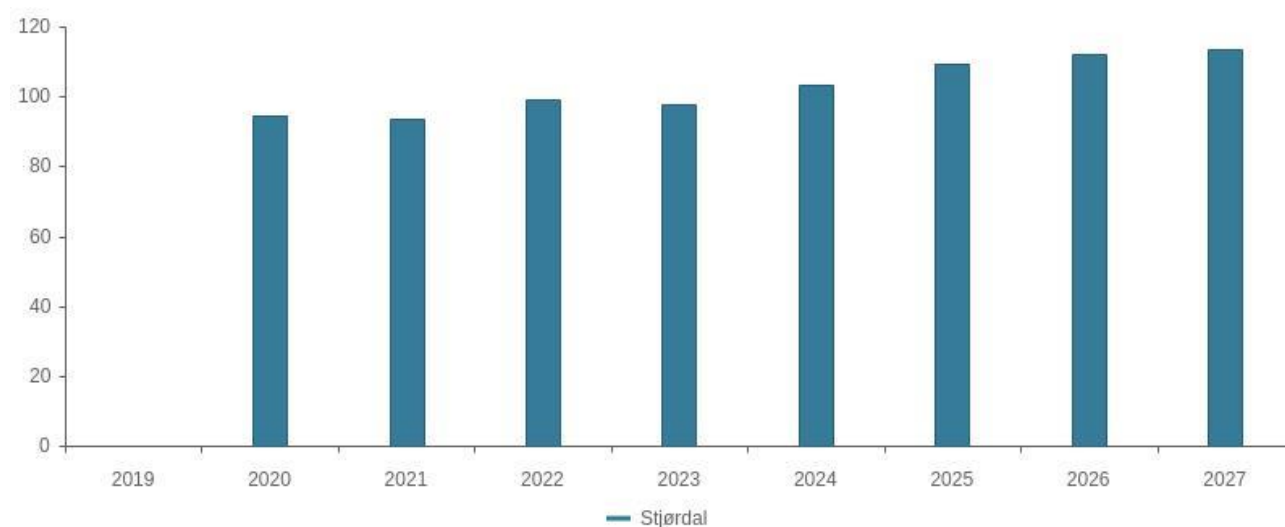
	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	474 425	365 488	229 038	181 675	1 250 625

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Stjørdal	0,0 %	94,5 %	93,5 %	99,0 %	97,6 %	103,3 %	109,4 %	112,1 %	113,3 %

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

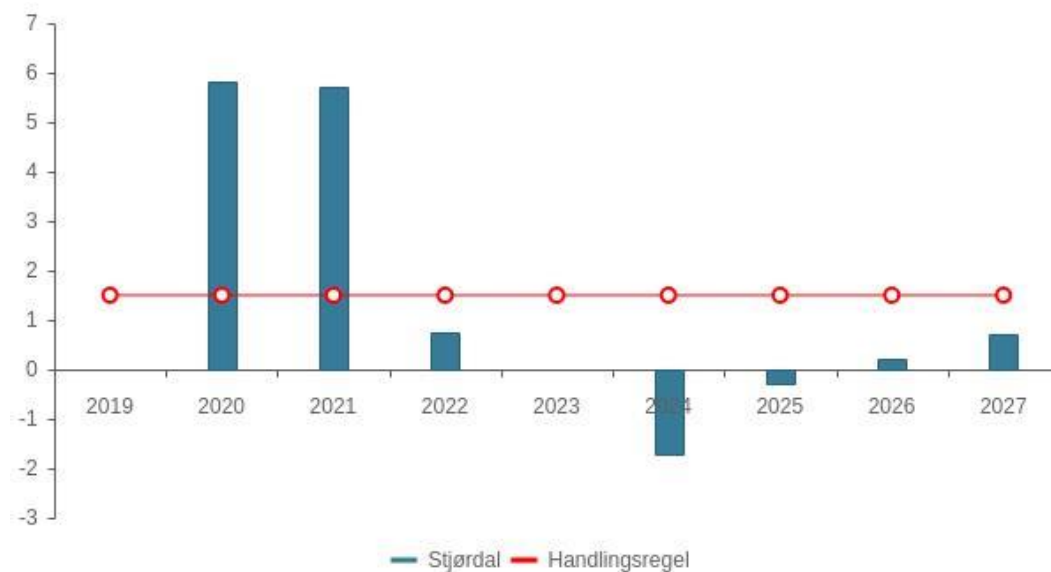
	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	468 425	359 488	223 038	175 675
Tilskudd til andres investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum finansieringsbehov	474 425	365 488	229 038	181 675
Kompensasjon for merverdiavgift	-62 175	-45 538	-14 348	-8 875
Tilskudd fra andre	0	-6 900	-600	0
Salg av varige driftsmidler	-13 200	-26 300	-25 000	-25 000
Bruk av lån	-399 050	-286 750	-189 090	-147 800
Videreutlån	80 000	80 000	80 000	80 000

Økonomiplan for 2024-2027

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Bruk av lån til videreutlån	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Avdrag på lån til videreutlån	25 000	25 000	25 000	25 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Sum finansiering	-474 425	-365 488	-229 038	-181 675
Sum finansieringsbehov	474 425	365 488	229 038	181 675
Sum finansiering	-474 425	-365 488	-229 038	-181 675
Udekket finansiering	0	0	0	0

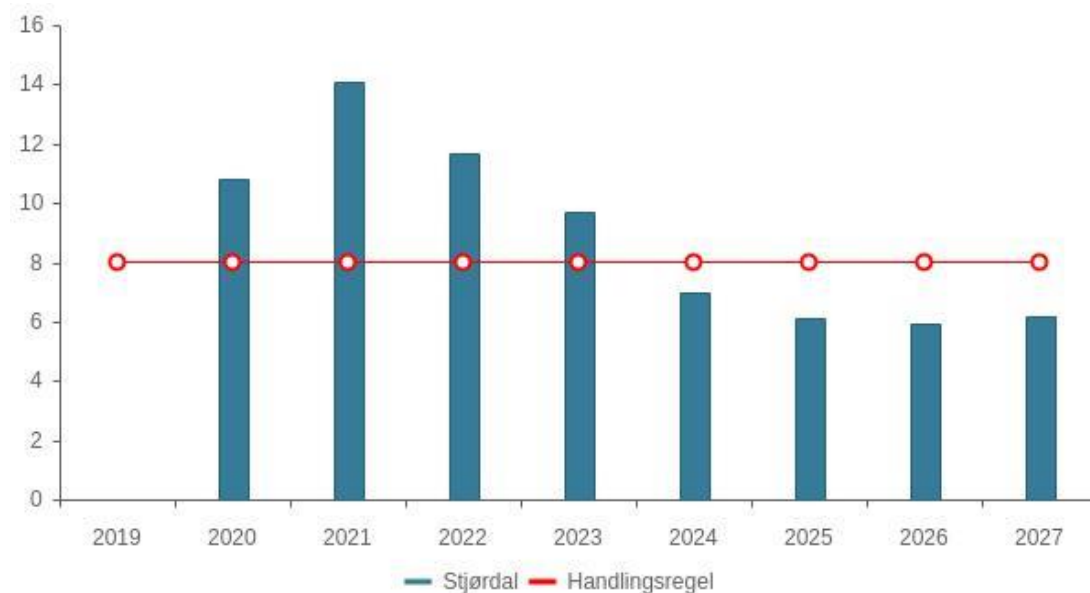
Økonomisk utvikling i planperioden

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

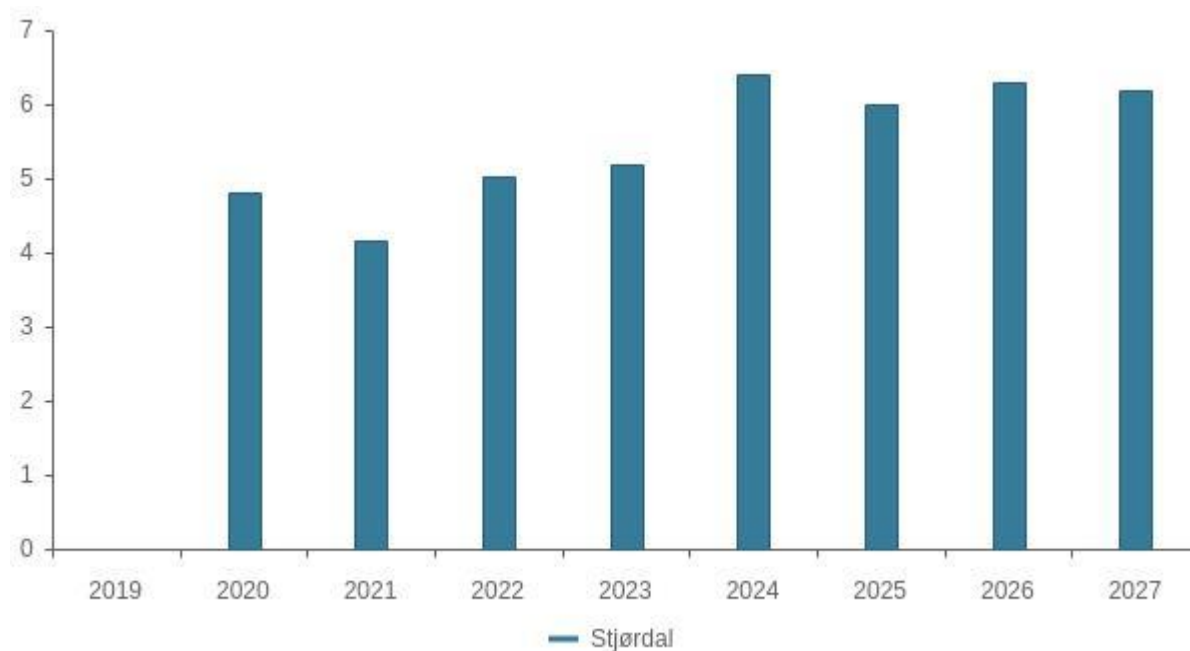
Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Stjørdal	0,0 %	5,8 %	5,7 %	0,8 %	0,0 %	-1,7 %	-0,3 %	0,2 %	0,7 %
Handlingsregel	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Stjørdal	0,0 %	10,8 %	14,1 %	11,7 %	9,7 %	7,0 %	6,1 %	5,9 %	6,2 %
Handlingsregel	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Stjørdal	0,0 %	4,8 %	4,2 %	5,0 %	5,2 %	6,4 %	6,0 %	6,3 %	6,2 %

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Beløp i 1000

	Budsjett 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Sum inntekter	-2 524 742	-2 708 306	-2 738 430	-2 755 104	-2 769 795
Sum utgifter	2 499 475	2 721 089	2 721 605	2 716 435	2 717 393
Brutto resultat	-25 268	12 782	-16 826	-38 670	-52 403
Netto finansutgifter og inntekter	133 354	173 704	165 270	172 649	171 668
Motpost avskrivninger	-122 000	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Netto resultat	-13 914	46 486	8 444	-6 021	-20 735
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	13 914	-46 486	-8 444	6 021	20 523
Årsresultat	0	0	0	0	-212
Netto resultat i prosent av sum inntekter	0,6 %	-1,7 %	-0,3 %	0,2 %	0,7 %

Budsjettvedtak

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-793 065	-837 625	-861 225	-911 001	-938 657	-953 657	-968 657
Inntekts- og formuesskatt	-760 704	-711 288	-715 288	-769 557	-769 557	-769 557	-769 557
Andre generelle driftsinnt.	-15 230	-15 100	-15 100	-16 692	-16 360	-16 034	-15 725
Sum generelle driftsinnt.	-1 568 999	-1 564 013	-1 591 613	-1 697 250	-1 724 574	-1 739 248	-1 753 939
Korr. sum bevilgninger drift, netto	1 418 733	1 416 745	1 457 188	1 570 032	1 567 748	1 560 578	1 561 536
Avskrivninger	136 721	122 000	122 000	140 000	140 000	140 000	140 000
Sum netto driftsutgifter	1 555 455	1 538 745	1 579 188	1 710 032	1 707 748	1 700 578	1 701 536
Brutto driftsresultat	-13 545	-25 268	-12 425	12 782	-16 826	-38 670	-52 403
Renteinntekter	-22 834	-25 375	-25 375	-26 375	-28 375	-30 375	-31 375
Utbytter	-12 620	-12 400	-12 400	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500
Gvinster/tap på fin. OM	-2 611	-1 200	-1 200	-1 600	-2 000	-2 400	-2 800
Renteutgifter	69 389	89 729	89 729	131 011	124 309	125 343	125 343
Avdrag på lån	99 287	82 600	82 600	88 168	88 836	97 581	98 000
Netto finansutgifter	130 612	133 354	133 354	173 704	165 270	172 649	171 668
Motpost avskrivninger	-136 721	-122 000	-122 000	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Netto driftsresultat	-19 653	-13 914	-1 071	46 486	8 444	-6 021	-20 735
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	79 424	50 000	50 000	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	23 932	12 286	12 286	17 286	15 000	15 000	15 000
Bruk av bundne driftsfond	-22 187	-4 970	-4 970	-5 970	-3 000	-3 000	-3 000
Avsetninger til disp.fond	16 557	6 597	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-78 072	-50 000	-56 454	-57 803	-20 444	-5 979	8 523
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	19 653	13 914	863	-46 486	-8 444	6 021	20 523
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	-208	0	0	0	-212

Økonomiplan for 2024-2027

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
KOMMUNEDIREKTØR	2 071	2 160	2 294	2 066	2 066	2 066	2 066
ASS. KOM.DIREKTØR	14 990	14 002	14 987	16 795	16 795	16 795	16 795
VELFERD	1 241 386	1 202 349	1 270 004	1 396 003	1 407 503	1 407 503	1 407 503
SAMFUNN	160 958	135 594	141 407	137 457	135 187	133 187	132 975
ØKONOMI	68 791	74 201	74 219	74 991	74 991	74 991	74 991
POLITISK	10 610	12 143	12 050	10 714	11 884	10 714	11 884
VÆRNESREGIONEN	0	0	0	0	0	0	0
FINANS	68 487	105 140	71 072	82 850	70 850	66 850	66 850
Sum bevilgninger drift, netto	1 567 294	1 545 589	1 586 032	1 720 876	1 719 275	1 712 105	1 713 063
Herav:							
Avskrivinger	136 721	122 000	122 000	140 000	140 000	140 000	140 000
Netto rente	793	-473	-473	-473	-473	-473	-473
Avdrag på lån	15 951	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	4 424	0	0	0	0	0	0
Avsetn. til bundne dr.fond	12 942	12 286	12 286	17 286	15 000	15 000	15 000
Bruk av bundne dr.fond	-20 742	-4 970	-4 970	-5 970	-3 000	-3 000	-3 000
Bruk av disp.fond	-1 529	0	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 418 733	1 416 745	1 457 188	1 570 032	1 567 748	1 560 578	1 561 536

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	468 425	359 488	223 038	175 675
Tilskudd til andres investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 000	5 000	5 000	5 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	474 425	365 488	229 038	181 675
Kompensasjon for merverdiavgift	-62 175	-45 538	-14 348	-8 875
Tilskudd fra andre	0	-6 900	-600	0
Salg av varige driftsmidler	-13 200	-26 300	-25 000	-25 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-399 050	-286 750	-189 090	-147 800
Sum investeringsinntekter	-474 425	-365 488	-229 038	-181 675
Videreutlån	80 000	80 000	80 000	80 000
Bruk av lån til videreutlån	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Avdrag på lån til videreutlån	25 000	25 000	25 000	25 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0

Økonomiplan for 2024-2027

	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Overføring fra drift	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum
VELFERD					
VELFERD	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Sum VELFERD	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
SAMFUNN					
SAMFUNN	459 675	350 738	214 288	166 925	1 191 625
Sum SAMFUNN	459 675	350 738	214 288	166 925	1 191 625
ØKONOMI					
ØKONOMI	6 250	6 250	6 250	6 250	25 000
Sum ØKONOMI	6 250	6 250	6 250	6 250	25 000
Investeringer i varige driftsmidler	468 425	359 488	223 038	175 675	1 226 625

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum
VELFERD	200	200	200	200	800
KIRKER	500	500	500	500	2 000
GRAVLUNDER	300	300	300	300	1 200
Tilskudd til andres investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000

Økonomiplan for 2024-2027

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum
INVESTERINGER I AKSJER OG ANDELER I SELSKAPER	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	474 425	365 488	229 038	181 675	1 250 625

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-793 065	-837 625	-861 225	-911 001	-938 657	-953 657	-968 657
Inntekts- og formuesskatt	-760 704	-711 288	-715 288	-769 557	-769 557	-769 557	-769 557
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-86 498	-77 700	-77 700	-128 832	-128 500	-128 174	-127 865
Overføringer og tilskudd fra andre	-440 314	-382 625	-377 368	-377 385	-377 385	-377 385	-377 385
Brukerbetalinger	-62 098	-56 868	-58 575	-52 898	-52 898	-52 898	-52 898
Salgs- og leieinntekter	-452 999	-458 636	-458 913	-468 633	-471 433	-473 433	-473 433
Sum driftsinntekter	-2 595 677	-2 524 742	-2 549 070	-2 708 306	-2 738 430	-2 755 104	-2 769 795
Lønnsutgifter	1 155 061	1 150 096	1 175 038	1 268 924	1 256 520	1 251 350	1 252 520
Sosiale utgifter	276 266	284 984	298 915	297 951	297 951	297 951	297 951
Kjøp av varer og tjenester	851 901	768 953	774 184	841 222	854 442	854 442	854 230
Overføringer og tilskudd til andre	162 183	173 443	166 508	172 993	172 693	172 693	172 693
Avskrivninger	136 721	122 000	122 000	140 000	140 000	140 000	140 000
Sum driftsutgifter	2 582 132	2 499 475	2 536 645	2 721 089	2 721 605	2 716 435	2 717 393
Brutto driftsresultat	-13 545	-25 268	-12 425	12 782	-16 826	-38 670	-52 403
Renteinntekter	-22 834	-25 375	-25 375	-26 375	-28 375	-30 375	-31 375
Utbytte	-12 620	-12 400	-12 400	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500
Gevinst og tap på fin. omløpsmidler	-2 611	-1 200	-1 200	-1 600	-2 000	-2 400	-2 800
Renteutgifter	69 389	89 729	89 729	131 011	124 309	125 343	125 343
Avdrag på lån	99 287	82 600	82 600	88 168	88 836	97 581	98 000
Netto finansutgifter	130 612	133 354	133 354	173 704	165 270	172 649	171 668
Motpost avskrivninger	-136 721	-122 000	-122 000	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Netto driftsresultat	-19 653	-13 914	-1 071	46 486	8 444	-6 021	-20 735

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	79 424	50 000	50 000	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	23 932	12 286	12 286	17 286	15 000	15 000	15 000
Bruk av bundne driftsfond	-22 187	-4 970	-4 970	-5 970	-3 000	-3 000	-3 000
Avsetninger til disposisjonsfond	16 557	6 597	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-78 072	-50 000	-56 454	-57 803	-20 444	-5 979	8 523
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	19 653	13 914	863	-46 486	-8 444	6 021	20 523
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	-208	0	0	0	-212

Kommunens tjenesteområder

KOMMUNEDIREKTØR

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	1 654	1 639	1 545	1 545	1 545	1 545
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	417	521	521	521	521	521
Overføringsutgifter	47	10	10	10	10	10
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	2 118	2 170	2 076	2 076	2 076	2 076
Driftsinntekter						
Refusjoner	-47	-10	-10	-10	-10	-10
Sum Driftsinntekter	-47	-10	-10	-10	-10	-10
Sum	2 071	2 160	2 066	2 066	2 066	2 066

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Avdeling	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett		2 160	2 160	2 160	2 160
Budsjettendring i år					
Lønnsoppgjør kap 3/5 2022 - effekt i 2023	KOMMUNEDIREKTØR	134	134	134	134
Sum Budsjettendring i år		134	134	134	134
Konsekvensjusteringer		134	134	134	134
Konsekvensjustert ramme		2 294	2 294	2 294	2 294
Nye tiltak					
Økte pensjonskostnader 2024	KOMMUNEDIREKTØR	26	26	26	26
Sum Nye tiltak		26	26	26	26
Nye tiltak og realendringer		26	26	26	26
Sum Interne rammeendringer		-254	-254	-254	-254
Interne rammeendringer		-254	-254	-254	-254
Ramme 2024-2027		2 066	2 066	2 066	2 066

Sammendrag budsjett

Kommentarer til tabell:

Utgangspunktet for tabellen er vedtatt budsjett i K.sak 109/22, se øverste linje.

Budsjettendringer i år er knyttet til lønnsoppgjøret fra 2022, med virkning i 2023.

Nye tiltak beskriver endringer for perioden 2024-2027 og viser at økte pensjonskostnader er kompensert og derav økning i ramme.

Interne rammeendringer viser rammeoverføring fra Kommunedirektøren til Ass. KD og Ressursteam, derav reduksjon i ramme.

ASSISTERENDE KOMMUNEDIREKTØR

Innledning

Følgende budsjettområder hører til under området:

- Ass. Kommunedirektør
- Beredskap og folkehelse
- Organisasjon, kvalitet og juridisk rådgivning
- Kommunikasjon
- Administrativ/ politisk konsulent

Oppgave/funksjon:

Støtte organisasjonen med verktøy, systemer, avklaringer og faglige utredninger.
Lede, veilede og være pådriver i ulike prosjekter og prosesser i samarbeid med ulike fagmiljø.
Ansvar for tilrettelegging og utøvelse av intern og ekstern kommunikasjon.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	8 805	6 551	9 288	9 288	9 288	9 288
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	10 362	7 097	7 153	7 153	7 153	7 153
Overføringsutgifter	2 155	1 462	1 462	1 462	1 462	1 462
Finansutgifter	5	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	21 327	15 110	17 903	17 903	17 903	17 903
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-372	-414	-414	-414	-414	-414
Refusjoner	-1 780	-694	-694	-694	-694	-694
Overføringsinntekter	-3 259	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-926	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-6 337	-1 108	-1 108	-1 108	-1 108	-1 108
Sum	14 990	14 002	16 795	16 795	16 795	16 795

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Avdeling	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett		14 002	14 002	14 002	14 002
Budsjettendring i år					
Flytting organisatorisk 122000 til 111000	ASS KOMMUNEDIR.	827	827	827	827
Lønnsoppgjør kap 3/5 2022 - effekt i 2023	ASS KOMMUNEDIR.	68	68	68	68
Sentralt lønnsoppgjør 2023 kap 4. fullårseffekt	ASS KOMMUNEDIR.	143	143	143	143
Sum Budsjettendring i år		1 037	1 037	1 037	1 037
Konsekvensjusteringer		1 037	1 037	1 037	1 037
Konsekvensjustert ramme		15 039	15 039	15 039	15 039
Innsparingstiltak					
Innsparingstiltak Ass. KD og Ressursteam	ASS KOMMUNEDIR.	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Sum Innsparingstiltak		-1 300	-1 300	-1 300	-1 300

Økonomiplan for 2024-2027

	Avdeling	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Nye tiltak					
Rammeøkning Ass.KD og Ressursteam	ASS KOMMUNEDIR.	2 446	2 446	2 446	2 446
Økte pensjonskostnader 2024	ASS KOMMUNEDIR.	187	187	187	187
Sum Nye tiltak		2 633	2 633	2 633	2 633
Nye tiltak og realendringer		1 333	1 333	1 333	1 333
Sum Interne rammeendringer		423	423	423	423
Interne rammeendringer		423	423	423	423
Ramme 2024-2027		16 795	16 795	16 795	16 795

Sammendrag budsjett

Kommentarer til tabell:

Utgangspunktet for tabellen er vedtatt budsjett i K.sak 109/22, se øverste linje.

Budsjettendringer i år beskriver følgende:

Intern flytting av ett årsverk fra Økonomi, HR og digitalisering.
Lønnsoppgjør fra 2022 og 2023 med virkning i 2023.

Innsparingstiltak og nye tiltak viser foreslåtte endringer for perioden 2024-2027 og kan kommenteres slik:

Innsparingstiltak viser et budsjettert kutt på 1,300 mill.kr. Det er foreløpig ikke avgjort hvordan kuttet skal gjennomføres.

Nye tiltak viser en økt ramme på 2,446 mill.kr. Ser vi dette i sammenheng med innsparingstiltaket, foreslås det en nettoøkning av ramme på 1,146 mill.kr. I denne summen ligger en tidligere vedtatt besparelse på 0,844 mill.kr, som ikke er gjennomført.

Økt pensjonssats gir høyere pensjonskostnader som er kompensert og derav økning i ramme.

Interne rammeendringer beskriver rammeendring der ansvarene Bevillingsavgifter og Sivilforsvaret er flyttet til Ass. Kommunedirektør og Ressursteam. Dette pga. ansvaret for disse tilhører nå Ass. KD og Ressursteam, og ikke lengre hos Økonomi, HR og digitalisering. I tillegg viser det en rammeoverføring fra Kommunedirektør, derav økning i rammen.

VELFERD

Innledning

Følgende budsjettområder hører til under området:

Fagstab

- Kommunalsjef og rådgivere

Barnehage

- 10 kommunale barnehager
- Tilskudd til 15 private barnehager, herav 3 familiebarnehager

Grunnskole

- 10 barneskoler
- 3 ungdomsskoler
- 2 private grunnskoler (dekker kun spesialundervisning)
- SFO

Forebygging og mestring

- Tiltak barn og familie - Barne- og avlastningstjenesten
- Kompetanse og koordineringsenheten (inkl. VR Forvaltning)
- Helsestasjonen og skolehelse (inkl. VR Psykolog)
- Mestring og (re)habilitering (inkl. VR Friskliv)
- VR PPT
- VR Barnevern

Bolig, arbeid og kvalifisering

- Bo- og veiledningstjenesten 1 (Skolegata 15)
- Bo- og veiledningstjenesten 2 (Remyrveien og Utsikten)
- Bo- og veiledningstjenesten 3 (Ambulerende tjeneste og Yrkesveien 6)
- Bo- og veiledningstjenesten 4 (Fossliveien)
- Bo- og veiledningstjenesten 5 (Lillemoen)
- Psykisk helse og rus 1
- Psykisk helse og rus 2
- Integrering (inkl. voksenopplæring)
- VR NAV

Hjemmetjenesten

- Halsen sone
- Skatval bosenter/sone
- Hegra bosenter/sone
- Lånke bosenter/sone
- Stjørdal bosenter

Helse og omsorg

- Halsen sykeheim
- Fosslia omsorgssenter
- Korttids- og rehabiliteringsavdeling

Økonomiplan for 2024-2027

- Helse (allmennlegetjenester)
- VR Legevakt
- VR DMS

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	997 696	963 108	1 075 947	1 075 947	1 075 947	1 075 947
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	263 213	218 172	276 777	282 777	282 777	282 777
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	236 115	195 567	208 117	213 617	213 617	213 617
Overføringsutgifter	38 754	72 538	72 538	72 538	72 538	72 538
Finansutgifter	5 217	500	500	500	500	500
Sum Driftsutgifter	1 540 996	1 449 885	1 633 879	1 645 379	1 645 379	1 645 379
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-78 030	-70 703	-66 733	-66 733	-66 733	-66 733
Refusjoner	-211 713	-176 308	-170 618	-170 618	-170 618	-170 618
Overføringsinntekter	-4 578	-175	-175	-175	-175	-175
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-5 289	-350	-350	-350	-350	-350
Sum Driftsinntekter	-299 610	-247 537	-237 877	-237 877	-237 877	-237 877
Sum	1 241 386	1 202 349	1 396 003	1 407 503	1 407 503	1 407 503

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Avdeling	Økonomiplan				
	2024	2025	2026	2027	
Opprinnelig budsjett	1 202 349	1 202 349	1 202 349	1 202 349	
Vedtak forrige periode					
Demografiendringer	VELFERD	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Demografiendringer, Strategidok 2021	VELFERD	1 500	1 500	1 500	1 500
Forberedelse implementering journalsystem	VELFERD	1 500	7 500	7 500	7 500
Gratis halv plass SFO 2.trinn, helårsvirkning	VELFERD	3 970	3 970	3 970	3 970
Ikke innfri lærernorm skoleåret 23/24	VELFERD	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Inntektspåslag SIO - bortfall fra 2024	VELFERD	5 690	5 690	5 690	5 690
Redusert lederressurs, tiltak Rev bud 23, mars 22	VELFERD	-900	-3 100	-3 100	-3 100
Redusert årsverkramme Velferd	VELFERD	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Sosialhjelp statsbudsjett	VELFERD	3	3	3	3
Sum Vedtak forrige periode		-1 237	2 563	2 563	2 563
Budsjettendring i år					
LO kap 3/5 2022	VELFERD	2 104	2 104	2 104	2 104
Lønnsoppgjør Utd.f 2022 fra 1.1.23_virkn 2023	VELFERD	976	976	976	976
Lønnsoppgjør Utd.f 2022 fra 27.9.22_virkn 2023	VELFERD	8 951	8 951	8 951	8 951
Saldering drift PS 69/23 Drift Halsen sykeheim (Velferd)	VELFERD	1 800	1 800	1 800	1 800
Saldering drift PS 69/23 Økt barnehageramme	VELFERD	6 000	6 000	6 000	6 000
Saldering drift PS 69/23 Økt skoleramme	VELFERD	13 000	13 000	13 000	13 000
Sentralt lønnsoppgjør 2023 kap 4. fullårseffekt	VELFERD	41 552	41 552	41 552	41 552
Økte turnustillegg f.o.m. 1. januar 2023	VELFERD	9 580	9 580	9 580	9 580
Sum Budsjettendring i år		83 963	83 963	83 963	83 963

Økonomiplan for 2024-2027

	Avdeling	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Konsekvensjusteringer		82 726	86 526	86 526	86 526
Konsekvensjustert ramme		1 285 075	1 288 875	1 288 875	1 288 875
Innsparingstiltak					
Grunnskole. Prosjekt redusert spesialundervisning	VELFERD	-5 800	-5 800	-5 800	-5 800
Sum Innsparingstiltak		-5 800	-5 800	-5 800	-5 800
Nye tiltak					
Rammeøkning sektor Barnehage. Redusert makspris fra 1.8.2024	VELFERD	5 800	13 500	13 500	13 500
Rammeøkning sektor Bolig, arbeid og kvalifisering	VELFERD	33 000	33 000	33 000	33 000
Rammeøkning sektor Felles Velferd	VELFERD	8 800	8 800	8 800	8 800
Rammeøkning sektor Forebygging og mestring	VELFERD	22 000	22 000	22 000	22 000
Rammeøkning sektor Grunnskole. Helårsvirkning lærernorm 23/24, våren 2024, videreføring 24/25	VELFERD	24 800	24 800	24 800	24 800
Rammeøkning sektor Helse og omsorg	VELFERD	6 500	6 500	6 500	6 500
Rammeøkning sektor Hjemmetjenester	VELFERD	3 700	3 700	3 700	3 700
Økte pensjonskostnader 2024	VELFERD	12 420	12 420	12 420	12 420
Sum Nye tiltak		117 020	124 720	124 720	124 720
Nye tiltak og realendringer		111 220	118 920	118 920	118 920
Sum Interne rammeendringer		-292	-292	-292	-292
Interne rammeendringer		-292	-292	-292	-292
Ramme 2024-2027		1 396 003	1 407 503	1 407 503	1 407 503

Sammendrag budsjett

Utgangspunktet for tabellen er vedtatt budsjett i K.sak 109/22, se øverste linje.

Vedtatt forrige periode viser vedtatte endringer for årene 2023-2026 i gjeldende økonomiplan.

Budsjettendringer i år er knyttet til lønnsoppgjør fra 2022 og 2023 med virkning i 2023, og saldering drift PS 69/23.

Foreslåtte endringer for perioden 2024 - 2027 er listet opp per sektor i tabellen, med utdypende forklaringer under:

Felles

Endringer i pensjonsavsetninger gir økt utgiftsramme for KLP-ordningen og reduserte utgifter for SPK-ordningen.

For budsjett 2024 foreslås det å prisjustere de fleste betalingssetser med kommunal deflator (4,3 %). Dette med effekt fra 01.01.24. Dette gjelder både sektorovergripende tjenester som hjemmetjenester, institusjon mm. og sektorspesifikke betalingssetser, som kommenteres under aktuell sektor.

Det er utfordrende å skaffe vikarer i alle sektorer pga. bemanningsutfordringene for begrenset tilgang helsepersonell, barnehagepersonell og lærere. Dette gjør at de faste ansatte må jobbe overtid for å dekke at det skal ytes forsvarlig helsehjelp og rettighetene til barn i barnehage og skole. Det er ikke gjort økninger i overtidsbudsjettet for 2024, men vi registrerer at overtid utløses stadig raskere grunnet bemanningsutfordringer

Barnehage

Netto foreslås det å øke rammen til sektor barnehage med 5,8 mill.

Endringen skyldes regjeringens forslag om å redusere maksimalprisen for en barnehageplass fra 3 000 kr til 2 000 kr i måneden fra 1. august 2024. Dette utgjør en merkostnad for kommunen på 5,8 mill. i 2024 og 13,5 mill. i 2025. Staten finansierer dette med økt rammetilskudd til kommunene.

Budsjettet for 2024 dekker 1 170 barn med barnehageplass våren 2024, med en estimert reduksjon på 40 barn fra høsten 2024 (pga. mindre fødselskull enn skolestarterkull). Fordelingen mellom kommunale- og private barnehageplasser er nå hhv. 47 % og 53 %.

For budsjett 2024 foreslås det å prisjustere betaling for kost i barnehagene fra 01.01.24 med kommunal deflator, som er 4,3 %.

Grunnskole

Netto foreslås det å øke rammen til sektor grunnskole med 19 mill.

I saldering (PS 69/23) ble det estimert et behov tilsvarende 32 mill. for skoleåret 2023/2024 for å innfri lærernorm og vedtak om spesialundervisning. Sektoren ble tilført 13 mill. for høsten 2023 for å innfri lærernorm, resterende 19 mill. tas inn i budsjettet for 2024. I økonomiplanen for 2023-2026 lå det inne et kutt på 7 mill. i 2024 knyttet til lærernorm for våren 2024. Denne reduksjonen trekkes tilbake for å innfri lærernormen fra budsjettet for skoleåret 2023/24 som ble lagt frem i april 2023.

Sektoren pålegges et innsparingskrav på 5,8 mill. for 2024 knyttet til færre elever for skoleåret 2024/25 og knyttet til endret forvaltningspraksis av spesialundervisning, og nye føringer i ny opplæringslov gjeldende fra og med 01.08.2024

Per 2023 er norskbøkene fornyet, oppdaterte bøker i resterende fag vil ha en kostnad på rundt regnet 10 mill. Dette er finansiert av en budsjettpost på 1,35 mill., statlige tilskudd og et mindreforbruk på budsjettposten iPad (pga. ny rulleringsplan vil kostnadene varierer fra år til år). Tilgang til skolestudio til alle elever koster ca. 1,5 mill. per år. Behovet for digitale lisenser vil avta noe med større dekning av trykte læremidler. I budsjett 2024 er det ikke funnet rom for å styrke denne posten ytterligere. Dette medfører at det vil ta lang tid før vi har fått fornyet læremidlene slik at de er i tråd med gjeldende læreplanverk.

Besparelsen med endret rullering av iPader, som ble vedtatt i Budsjett 2023 - økonomiplan 2023-2026, er lavere enn 0,6 mill. per år. Det skyldes at ved utdeling av brukte iPader må en vesentlig andel ladere og deksler fornyes. Lader og deksel til 1. trinn, som arver 10. trinn sine iPader, koster ca. 0,15 mill. Denne utgiften må tas av budsjettposten til læremidler.

For budsjett 2024 foreslås det å prisjustere kost- og foreldrebetaling i SFO fra 01.01.24 med kommunal deflator, som er 4,3 %. I utgangspunktet ville dette gi økt foreldrebetaling til skolene på 0,34 mill. Dette er økte inntekter vi ikke kan hente ut som effektivisering da antallet elever fra første og andre trinn, som benytter seg av gratis halvplass, er økende. Endringen medfører dermed ikke rammeendring på sektoren. Bemanningen er fortsatt marginal og utfordrende i alle kommunenes SFO-er.

I tillegg foreslås det å prisjustere sommertilbudet som utvalgte skoler har i deler av skolens sommerferie med 4,3 %.

Forebyggende og mestring

Netto foreslås det å øke rammen til sektoren med 22 mill.

I all hovedsak går økningen med til å finansiere en stor økning i vedtak hvor barn og avlastning yter bistand. Saksmengde og kompleksitet er økende, jf. barnevernsreformen. Rettighetsfestning av brukerstyrt personlig assistanse (BPA) i 2016, har ført til flere BPA tiltak.

For gruppen ungdom med store adferdsutfordringer har vi ikke tilstrekkelige tiltak i kommunal regi i dag og må kjøpe tiltak av private tilbydere. Vi er i en prosess der vi utvikle flere kommunale tiltak for denne gruppen, slik at kjøpte tjenester kan reduseres. Oppvekstreformen/barnevernsreformen har gitt kommunene økt finansieringsansvar for tiltak, noe som utfordrer hele Kommune-Norge.

Stjørdals andel av VR Barnevern øker noe utover lønns- og prisvekst, blant annet vil oppstarten med barnevernsvakt i egenregi medføre ekstra utgifter på 1,449 mill. i 2024.

SIO-prosjektet var knyttet til denne sektoren og budsjettåret 2023 bidro prosjektets inntektspåslag med inntekter tilsvarende 5,690 mill. For 2024 og resten av økonomiplanperioden må dette bortfallet dekkes gjennom en tilsvarende rammeøkning.

Bolig, arbeid og kvalifisering

Netto foreslås det å øke rammen til sektoren med 33 mill.

Det er Integreringsenheten og Stjørdals andel av VR NAV som øker utover pris- og lønnsvekst. Dette er knyttet til stor økning i bosetting, hovedsakelig pga. krigen i Ukraina. Integreringstilskuddet som kommunen mottar øker med over 40 mill. i 2024 og tilfaller finansområdet. Merutgiftene som økt tilskudd skal dekke vil blant annet være økt utbetaling av sosialhjelp, økt bemanning på voksenopplæring og i Integreringsenheten, og økt utbetaling introduksjonsprogram.

Dyrtid og to år med prisøkninger har også medført at antall brukere og utbetalinger til økonomisk sosialhjelp øker mye, også utover økningen knyttet til integrering.

Sektoren har fått en økning i antall ressurskrevende tjenestemottakere. Her må kommunen finansiere 100% opp til et innslagspunkt på 1,608 mill. per bruker, før 80 % av overskytende utgifter dekkes. 2 nye brukere vil derfor som et minimum medføre økte utgifter på over 3 mill.

For budsjett 2024 foreslås det å prisjustere satsene innen voksenopplæring med 4,3 %, med effekt fra 01.01.2024.

Hjemmetjenester

Netto foreslås det å øke rammen til sektoren med 3,7 mill.

Sektoren utøver tjenester til hjemmeboende innbyggere, som har behov for helse- og omsorgstjenester. Her er det individuelle behov som styrer omfang og ikke antall plasser. Hjemmetjenesten har økt press pga. kortere liggetid på sykehus, som krever omfattende sykepleie ved utskrivning. Det er viktig at innbyggerne får bo lengst mulig i sitt eget hjem, for å redusere trykket på våre institusjonsplasser.

Mye av årsaken til negativt budsjettavvik på sektoren de siste årene er kjøp av tjenester innen Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og praktisk bistand. For inneværende år styres det mot et budsjettavvik på hhv. -3,0 mill. og -1,4 mill. på disse budsjettpostene. Det foreslås derfor tilførsel av midler for å lukke dette gapet mellom budsjett og reelt utgiftsnivå. Velferd jobber mot mer kostnadseffektive løsninger for både BPA og praktisk bistand, og det budsjetteres derfor med en ambisjon om reduserte utgifter innen både BPA og praktisk bistand. Rammen for BPA og praktisk bistand foreslås derfor økt med hhv. 2,0 mill. og 1,1 mill.

Sektoren opplever også økte utgifter innen omsorgstønad og støttekontakt. Rammen foreslås økt med 0,6 mill. for å dekke gapet mellom budsjett og reelt utgiftsnivå.

Sammenlignet med reelt driftsnivå i 2023, vil denne rammen være for liten. Det jobbes derfor med konkrete løsninger for å tilpasse drift til foreslått rammenivå.

Helse og omsorg

Netto foreslås det å øke rammen til sektoren med 6,5 mill.

I løpet av høsten 2023 har det blitt opprettet 16 nye plasser ved Fosslia omsorgssenter. 8 av disse plassene er avlastningsplasser som ble flyttet fra Halsen sykeheim. Bemanning av disse plassene er derfor løst gjennom intern overføring av ressurser fra sykehjemmet til Fosslia. De siste 8 plassene er helt nyopprettede plasser, og oppsto som følge av tvangsvedtak. Innbyggere som tildeles institusjonsplass nå har dårligere helse nå og et mer omfattende hjelpebehov, pga. de bor lengre hjemme. Bemanning av disse plassene krever økning i ramme, og majoriteten av sektorens rammeøkning er knyttet til bemanning av disse nye plassene.

Sektoren inngikk i 2022 en avtale med St. Olavs Hospital, hvor Stjørdal kommune selger kommunale senger som helseforetaket kan disponere til utskrivningsklare pasienter. Det er budsjettert med salg av 8 senger for 2024, noe som er i tråd med praksis nå i 2023. Inntektene fra dette bidrar til å redusere behovet for kommunal finansiering.

SAMFUNN

Innledning

Følgende budsjettområder hører til under området:

Fagstab

- Kommunalsjef, jurister eierskap og rådgivere
- Stjørdals andel Samfunnsmedisinsk enhet

Bydrift og infrastruktur

- Bygg
- Renhold
- Vann og avløp
- Veg, park og idrett inkl. bilpool
- VR Brann og redningstjeneste

Kultur og Næring

- Næringsutvikling og rådgivere kultur, idrett og arrangement
- Kimen kulturhus (Kulturproduksjon og Stjørdal bibliotek)
- Kulturskolen
- Internservice (Sentralkjøkken og Rådhuskantene)

Areal og miljø

Det er ikke enheter i sektoren, men fire fagområder:

- VR Byggesak
- VR Arealplan
- VR Kart og geodata
- Landbruk og naturforvaltning

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	147 228	143 947	154 211	153 807	153 807	153 807
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	177 053	178 155	179 951	180 501	180 501	180 501
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	12 518	10 674	10 624	10 624	10 624	10 412
Overføringsutgifter	51 444	25 554	25 404	25 104	25 104	25 104
Finansutgifter	22 263	2 288	2 288	2	2	2
Sum Driftsutgifter	410 506	360 618	372 478	370 038	370 038	369 826
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-180 706	-193 503	-203 500	-206 300	-208 300	-208 300
Refusjoner	-46 776	-27 608	-27 608	-27 608	-27 608	-27 608
Overføringsinntekter	-9 831	-944	-944	-944	-944	-944
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-12 234	-2 970	-2 970	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-249 547	-225 024	-235 021	-234 851	-236 851	-236 851
Sum	160 958	135 594	137 457	135 187	133 187	132 975

Økonomiplan for 2024-2027

Rammeoversikt

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Avdeling		2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett		136 278	136 278	136 278	136 278
Vedtatt forrige periode					
Ansattfest	SAMFUNN	-400	-400	-400	-400
Basishall fdv kostn	SAMFUNN	0	300	300	300
Basishall inntekt	SAMFUNN	0	-1 300	-1 300	-1 300
Bergkunstsenter drift	SAMFUNN	0	250	250	250
Effektivisering renhold	SAMFUNN	-600	-1 200	-1 200	-1 200
Gjengs leie	SAMFUNN	-1 000	-2 000	-3 000	-3 000
HASY	SAMFUNN	-1 555	-1 555	-1 555	-1 555
Leieinntekter Rådhus	SAMFUNN	900	900	900	900
Naboer utreden	SAMFUNN	-60	-60	-60	-60
Parkeringsavgift	SAMFUNN	-300	-800	-1 800	-1 800
Reduksjon åv	SAMFUNN	-724	-724	-724	-724
Redusert årsverkramme Samfunn	SAMFUNN	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Spillemidler	SAMFUNN	-100	-400	-400	-400
Var inntekter	SAMFUNN	-262	-262	-262	-262
Sum Vedtatt forrige periode		-5 101	-8 251	-10 251	-10 251
Budsjettendring i år					
Lønnsoppgjør kap 3 og 5 2022 effekt i 2023	SAMFUNN	821	821	821	821
Lønnsoppgjør kap 3 og 5 2022 effekt i 2023	SAMFUNN	779	779	779	779
Saldering drift PS 69/23 Drift Halsen sykeheim (Samfunn)	SAMFUNN	345	345	345	345
Saldering drift PS 69/23 Økt brannberedskap og læring	SAMFUNN	51	51	51	51
Sentralt lønnsoppgjør 2023 kap 4. fullårseffekt	SAMFUNN	5 080	5 080	5 080	5 080
Sum Budsjettendring i år		7 076	7 076	7 076	7 076
Konsekvensjusteringer		1 975	-1 175	-3 175	-3 175
Konsekvensjustert ramme		138 253	135 103	133 103	133 103
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Var inntekter	SAMFUNN	-684	-684	-684	-684
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		-684	-684	-684	-684
Innsparingstiltak					
Innsparingstiltak Bydrift og infrastruktur	SAMFUNN	-1 922	-1 922	-1 922	-1 922
Innsparingstiltak Fagstab	SAMFUNN	-300	-300	-300	-300
Innsparingstiltak Kultur og næring	SAMFUNN	-378	-378	-378	-590
Sum Innsparingstiltak		-2 600	-2 600	-2 600	-2 812
Nye tiltak					
Beredskapslønn Stj andel VRBRT	SAMFUNN	1 831	1 831	1 831	1 831
Kompensert ramme Bydrift og infrastruktur	SAMFUNN	2 600	2 600	2 600	2 600
Prisøkning SKU	SAMFUNN	800	800	800	800
Renhold økte årsverk pga økt areal (Fosslia omsorgssenter og Skatval skole)	SAMFUNN	1 281	1 477	1 477	1 477
Reversere trekk HASY	SAMFUNN	1 210	1 210	1 210	1 210
Økte kommunale avgifter bygg	SAMFUNN	834	834	834	834
Økte pensjonskostnader 2024	SAMFUNN	2 675	2 675	2 675	2 675
Økte VA gebyr pga økte kapitalkostnader	SAMFUNN	-8 351	-8 351	-8 351	-8 351
Sum Nye tiltak		2 880	3 076	3 076	3 076
Nye tiltak og realendringer		-404	-208	-208	-420
Sum Interne rammeendringer		292	292	292	292
Interne rammeendringer		292	292	292	292
Ramme 2024-2027		138 141	135 187	133 187	132 975

Sammendrag budsjett

Utgangspunktet for tabellen er vedtatt budsjett i K.sak 109/22, se øverste linje.

Avvik mellom tabellene, fordeling på hovedart og rammeoversikt, skyldes avsetning og bruk av bundne driftsfond som ligger som ramme på finans.

Vedtatt forrige periode viser vedtatte endringer for årene 2023-2026 i gjeldende økonomiplan.

Budsjettendringer i år er knyttet til lønnsoppgjør fra 2022 og 2023 med virkning i 2023, og saldering drift PS 69/23.

Foreslåtte endringer for perioden 2024 - 2027 er listet opp per sektor i tabellen, med utdypende forklaringer under:

Felles

Endringer i pensjonsavsetninger gir økt utgiftsramme for KLP-ordningen.

Fagstab

Det er forutsatt leieinntekter på 0,3 mill.kr for utleie av Flora oppvekstsenter.

I fagstab Samfunn er det satt av midler til å arbeide mer systematisk med omstilling. Utvalgte pilotområder:

Digital inngangsdør hvor vi ser på bruken av AI-teknologi til å systematisere og automatisere alle henvendelser inn til kommunen. Målet er å bli mer proaktiv ut mot innbyggerne.

Tilsyn og overvåkning av vassdrag

Utredning av snødeponi på kort og permanent sikt.

Utvikle sosiale møteplasser i sentrum

Steinvikholmen

Det er bare 6 år til det nasjonale jubileet for slaget på Stiklestad. I den anledning er det ønske om å lage en helhetlig utviklingsplan for området rundt Steinvikholmen. Planen må omfatte parkering, kiosk, toalettforhold og turstier. Det er ikke satt av midler til dette i budsjettet for 2024.

Parkeringsordning i Stjørdal sentrum

Fra strategidokumentet er det bedt om en «samordnet og enkel parkeringsordning i Stjørdal sentrum». I forbindelse med at Torgkvartalet innfører en parkeringsordning i «Kimen-kjelleren», så må Stjørdal

Kulturutvikling AS (SKU) arbeide sammen med dem om dette. Det vil bli lagt fram en sak senere om en ordning for resten av sentrum. Erfaringen fra blant annet Malvik kommune er at når man først strammer inn et sted, så vil det få konsekvenser for områdene rundt.

Utredning av eiendomsselskap

Saken ble presisert av kommunestyret i mai 2023. Kommunedirektøren har studert flere alternative modeller, fra flere forskjellige kommuner. Det som ligger som en forutsetning i de forskjellige modellene, er at man i forkant har en eiendomsstrategi. Dette har ikke Stjørdal kommune i dag. Kommunedirektøren vil derfor som en del av utredningen også lage en strategi for utvikling av våre eiendommer, for så å legge dette til grunn i vurderingen av forskjellige former for eiendomsselskap.

Det har vært dialog med blant annet NTE om et driftskonsept rundt «grønn energi» på våre bygg/tak. Uavhengig av eiendomsstrategien, så må det avklares en del rundt eierskap, finansiering og driftskonsept før man konkluderer på opplegget rundt «grønn energi».

Bydrift og infrastruktur

Netto foreslås det å redusere rammen til sektor Bydrift og infrastruktur med 2,517 mill.kr inkl. økte gebyrinntekter VA. I tillegg er det gjort en intern rammeendring mellom Velferd og Samfunn i forbindelse med overtakelse av Framleieboligene med 0,5 årsverk tilsvarende 0,292 mill.kr.

Bygg:

I gjeldende økonomiplan ligger det inne et trekk i budsjettammen i forbindelse med planer om nedleggelse av Halsen sykehjem. Disse planene er vedtatt endret og rammetrekket må kompenseres tilbake for drift av bygget (+1,21 mill.kr). I tillegg er det delvis kompensert for prisøkning for ansvarsforsikring, kommunale avgifter, materialpriser og andre økte driftskostnader (2,334 mill.kr).

Det gjøres innsparingstiltak knyttet til redusert vedlikehold og reduserte energikostnader/energiltak tilsvarende (1,579 mill.kr).

I K-sak 8/23 ble det gjort vedtak om innføring av gjengs leie. Vedtaket er basert på at innføring av gjengs leie skal gi økte leieinntekter som kompenserer for trekkene i rammen. Dette grunnet at husleiemarkedet på Stjørdal er høyt og presset. I etterkant vil det ta 3 år med innføring før alle leiekontrakter er regulert, og selv da er inntekspotensialet ikke i samsvar med trekket på årlig 3 mill.kr fra 2025.

Halsen sykehjem: I forbindelse med kartlegging av bygget i fasen før utredningsarbeidet startet, ble det påpekt økte vedlikeholdskostnader som det ikke er tatt høyde for i driftsbudsjettet. Før det er tatt en avgjørelse på hvor lenge bygget skal være i bruk, må det forventes påkost. Selv på et minimumsnivå for å opprettholde HMS-krav, så er dette flere millioner.

Halsen barneskole: Økt driftsbudsjett ikke hensyntatt i økonomiplanen og må innarbeides fra 2025.

Hærverk: Kommunale boliger og formålsbygg er til stadighet utsatt for hærverk. Trenden er økende og vi må forvente at dette også øker i tiden som kommer. Dette tar pr nå midler fra eksisterende budsjett som gjør at handlingsrommet blir mindre og at vi ikke får benyttet midlene der de gjør størst nytte.

Økonomiplan for 2024-2027

Utleie av gymsaler: Inntektene av dette går til skolene innen velferdsområde, mens driftsutgifter som drift av varme, ventilasjon, belysning, renovasjon belastes enhet Bygg. Her må det bli en overføring mellom utleier og enhet Bygg som har driftsutgiftene.

Konsekvenser med Arrangementsby1: Sektoren er ikke gitt nok midler til arrangement, men har utgifter på 1-2 mill.kr i året som må tas fra drift- og vedlikeholdsbudsjettet fra flere enheter. Det er ingen årsverk i sektoren som er ansatt for å jobbe med at arrangementsby1 blir gjennomført på en forsvarlig måte og samtidig være attraktiv for de som ønsker sine arrangement til kommunen. I 2023 har det vært en endring hvor man nå skal bli mer forutsigbar med tanke på at tjenester vi yter skal faktureres, og at man ønsker at arrangører selv står for innleie av arrangementsstøtte fra andre profesjonelle parter.

Kiosk i Storvika: Det utlyses et anbud på drift av kiosk i Storvika for perioden 2024-26. Hensikten er å få en kommersiell aktør til å drive en kiosk der. Kommunen vurderer å tilby en årlig økonomisk kompensasjon for å redusere usikkerheten knyttet til utgiftene til strøm, vann/avløp. Målet er at kiosken er selvdreven fra og med 2027.

Renhold:

Økt areal ved Fosslia omsorgssenter og Skatval skole kompenseres med økte årsverk. I gjeldende økonomiplan er det et effektiviseringskrav på 0,6 mill.kr som er innarbeidet i budsjettforslaget. I tillegg gjøres et innsparingstiltak på 0,5 årsverk (0,343 mill.kr) ved Kimen i forbindelse med naturlig avgang.

Enhver økning i areal på eksisterende bygg, oppkjøp av bygg eller oppsett av nye bygg, medfører økt lønnskostnad på renhold. Når det gjøres slike investeringsbeslutninger så skal det stå at driftskonsekvenser skal innarbeides i økonomiplanen.

Ekstra renhold utover det som er planlagt drift, vil bli internfakturert.

Vann og Avløp:

Økte kapitalkostnader gir økte gebyrinntekter for selvkostområdene vann og avløp, og det er derfor gjort et trekk i rammen på 8,351 mill.kr. Vannavgiften øker, med henholdsvis 32 % for fastavgift og 26 % for forbruksavgiften, som gir en snittøkning på 28,7 %. Kloakkavgiften øker, med henholdsvis 47 % for fastavgift og 1,3 % for forbruksavgiften, som gir en snittøkning på 18,3 %. Viser til detaljer i gebyroversikten.

Hovedplanen legger opp til økt saneringstakt sammenliknet med tidligere år, samt økt aktivitet innenfor datainnsamling, kartlegging/feilsøking, ledningsinspeksjon og saneringsplanlegging. Dette vil kreve økte ressurser til prosjektledelse og drift.

Veg, Park og Idrett:

Det er lagt inn en økt stillingsressurs med 0,6 mill.kr for å ivareta en stadig økende arbeidsmengde.

Kunstgressbanen vil ikke kunne holdes vinteråpen med det budsjett som foreligger. Ved vinterstengt bane vil det kun være MUS Stadion som gir treningstilbud om vinteren. Av samme grunn blir det heller ikke undervarme i Gågata. Kommunedirektøren vil vurdere å stenge svømmehallen i vinter-, påske-, sommer- og høstferien.

Etter at brøyteanbudene er avklart vil det kun være brøyting av kommunale veger og områder og ikke private veger. Dette vil det bli informert om. Det er i budsjettforslaget lagt inn kostnad for beredskap brøyting og 400 timer til brøyting/strøing.

Grunnet et svært stort etterslep på skiltvedtak, manglende skiltvedtak og støtte til øvrige avdelinger, må ansatte prioriteres til administrativ tjeneste og budsjettforutsetningen for parkeringsgebyr (feilparkering) vil derfor kunne bli vanskelig å oppnå.

Innføring av parkeringsavgift jfr. vedtak K.sak 109/22 bør ikke gå som kutt i ramme. Dette da mulig inntekt ved innføring av parkeringsavgift skal gå til drift av ordningen, og evt. overskudd bør settes av på fond for å utvikle nye parkeringsplasser.

Det mangler et godkjent snødeponi for denne sesongen grunnet ressursmangel på søknadsprosessen og egnede tomter til formålet.

Kommunestyret har i FO18/2023 bedt om en plan for gang- og sykkelvei langs fylkesvei 705, samt hvordan vi raskere kan bygge flere gang- og sykkelveier. Det har vært møter mellom Kommunen og Fylkeskommunen om den konkrete fylkesveien. Gang- og sykkelveien er på 12. prioritet hos fylket. Det tillates ikke at vi kan forskuttere utbyggingen da fylket vil ha kontroll på dette. Kommunen må stille med medfinansiering på minimum 50%. Kommunedirektøren utreder nå hvordan man kan få omsatt rekkefølgekravene på områdene på Frigården til en slik medfinansiering. Egen sak på dette legges fram i første halvår 2024.

Stjørdals andel VR Brann og redningstjeneste:

Beredskapslønnen øker i tråd med lønnsoppgjør og lokale særavtaler. Dette har ikke vært kompensert tidligere som en del av lønnsoppjøret, så avviket på 1,831 mill.kr er kompensert i budsjettammen. Det er behov for en 5. mann på daglig beredskap på Stjørdal, Stjørdal's andel av denne økningen 0,5 mill.kr er lagt inn i budsjettforslaget.

Som kjent har Værnesregionen brann- og redningstjeneste utarbeidet nye regionale ROS, Forebyggende og Beredskapsanalyser. Det er nå igangsatt arbeid med å komme med et forslag til ny brannordning. Det er først etter at denne er ferdig utarbeidet våren 2024 man ser den totale situasjonen når det gjelder økonomi, bemanning, vaktordninger på den lovpålagte tjenesten for alle kommunene og regionen fremover.

For brannstasjon Stjørdal fungerer den gamle vognhallen kun som kaldgarasje, da den ikke tilfredsstiller dagens HMS krav. Vannlekkasje i tak, som må utbedres, taket er gammelt og vi må regne med flere lekkasjer i tiden fremover. I tillegg mangler det vaskehall, vasking av biler og utstyr foregår på Cirkel K. Vi har 8 små biler og 6 lastebiler som krever daglig renhold, dette er en betydelig kostnad.

Bygget er fra slutten av 70-tallet og har dårlige vinduer, porter, liten isolasjonsevne i vegger og tak, noe som gir høye oppvarmingsutgifter. Pr. dags dato brukes et titalls panelovner, ventilasjonsanlegg, tre store varmpumper samt et oljefyringsanlegg for å holde varmen. Det er i tillegg manglende kontor plasser til ansatte.

Areal og miljø

Det foreslås ingen rammeendring innen sektoren.

Vertskommuneavtale med Frosta

Vertskommuneavtalen med Frosta er evaluert i 2023 og det er laget ny nøkkel for kostnadsfordeling med tanke på en revidert avtale med Frosta kommune. Endelig avklaring med Frosta gjenstår, men ny nøkkel er lagt til grunn i budsjettarbeidet.

Kommunen har ikke anledning til å ta gebyr for generell veiledning og klagesaksbehandling

Veiledning etter forvaltningsloven § 11 skal være kostnadsfritt for brukerne, og ressursene som brukes til dette skal dekkes over kommunekassen, og ikke finansieres med gebyrinntekter. Veiledning som følger en konkret sak inngår i de lovpålagte oppgavene som kommunen har etter plan- og bygningsloven, og skal dermed inngå i beregningsgrunnlaget for selvkost. Dette er presisert i nyere lovgiving og medfører at kommunen må budsjettere med dette slik at en ikke kan påregne 100 % gebyrfinansiering av byggesaksområdet.

Fallvilt

Kommunens kostnader med ettersøk etter fallvilt har til nå vært finansiert med fellingsavgifter på storvilt (viltfondet), i hovedsak elg. Elgstammen er nå kraftig redusert, og således vil inntektene reduseres tilsvarende. Det er likevel ettersøk etter relativt mange andre viltarter, og omfanget dekker ikke kommunens kostnader. Samtidig ser man utfordringer med at interessen for å drive ettersøk på "dugnadsbasis" faller, og at det kreves høyere økonomisk kompensasjon for å være bundet i vakt. Det utarbeides en egen politisk sak på dette.

Veterinærutgifter

Dagens veterinærvaktavtale går ut i løpet av 2023. Det er en nasjonal veterinærkrise som også påvirker Stjørdal. Foreløpige tilbakemeldinger og erfaringer fra andre kommuner, tilsier at dagens budsjett som i hovedsak er fullfinansiert med statlige tilskuddsmidler for ordningen, ikke vil være tilstrekkelig. Kommunen må påregne å bruke frie midler til finansiering. Størrelsesorden vil være kjent når ny anbudsrunde er gjennomført.

Nytt gebyrregulativ

Kommunen har nytt gebyrregulativ til behandling. Målet er at regulativet skal virke fra 1.1.24. Gebyrsatsene som fremmes i budsjettet legger til grunn nytt regulativ.

Kultur og næring

Det gjøres innsparingstiltak for å kompensere kostnadsøkninger på varer og tjenester tilsvarende 0,378 mill.kr i 2024 og 0,590 mill.kr i 2027. Foreslåtte tiltak er avvikling av nettverkstreff (0,2 mill.kr), redusere tilskudd Luftfartsforum (0,05 mill.kr), redusere driftsstøtte til NIV (0,05 mill.kr) og reduksjon stillingsressurs (vakanse) ved Kulturskolen (0,078 mill.kr). I tillegg tas forsvarskoordinator ut av budsjettet fra 2027 (0,212 mill.kr).

Det er lagt inn økt husleie for Kimen kulturhus til SKU AS. (Årlig prisregulering gjennom husleieavtale).

Bergkunstsenter: Rapport forprosjekt ble levert oktober 2023. Proneo vil bli engasjert til prosjektledelse for videre arbeid med mål om realisering i tråd med investeringsbudsjett.

ØKONOMI

Innledning

Følgende budsjettområder hører til under området:

- Kommunalsjef økonomi, HR og digitalisering
- Controllere
- HR, servicetorg og dokumentasjonscenter
- Stj. andel VR lønn/regnskap/innkjøp
- Stj. andel IKT og responscenter
- Stj. andel Personvernombud
- Øvrige – Kirke/revisjon

Oppgave/funksjon:

Støttefunksjon for hele kommuneorganisasjonen. Ansvar for at Stjørdal kommune har overordnede systemer (strukturer, prosesser, verktøy og opplæring) innenfor HR, IKT, arkiv og dokumenthåndtering.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	22 005	22 024	22 332	22 332	22 332	22 332
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	31 262	35 595	36 077	36 077	36 077	36 077
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 577	2 183	2 183	2 183	2 183	2 183
Overføringsutgifter	15 825	25 918	25 918	25 918	25 918	25 918
Finansutgifter	1	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	71 670	85 720	86 510	86 510	86 510	86 510
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-206	-222	-222	-222	-222	-222
Refusjoner	-2 634	-11 297	-11 297	-11 297	-11 297	-11 297
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-39	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-2 879	-11 519	-11 519	-11 519	-11 519	-11 519
Sum	68 791	74 201	74 991	74 991	74 991	74 991

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Avdeling	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett		74 201	74 201	74 201	74 201
Budsjettendring i år					
Flytting organisatorisk 122000 til 111000	ØKONOMI	-827	-827	-827	-827
Lønnsoppgjør kap 3/5 2022 - effekt i 2023	ØKONOMI	517	517	517	517
Sentralt lønnsoppgjør 2023 kap 4. fullårseffekt	ØKONOMI	469	469	469	469
Økte turnustillegg f.o.m. 1. januar 2023	ØKONOMI	30	30	30	30
Sum Budsjettendring i år		189	189	189	189
Konsekvensjusteringer		189	189	189	189
Konsekvensjustert ramme		74 390	74 390	74 390	74 390
Nye tiltak					
Komp. økning Stjørdals andeler VR og Kirkeområdet	ØKONOMI	100	100	100	100
Økte pensjonskostnader 2024	ØKONOMI	670	670	670	670
Sum Nye tiltak		770	770	770	770
Nye tiltak og realendringer		770	770	770	770
Sum Interne rammeendringer		-169	-169	-169	-169
Interne rammeendringer		-169	-169	-169	-169
Ramme 2024-2027		74 991	74 991	74 991	74 991

Sammendrag budsjett

Kommentarer til tabell:

Utgangspunktet for tabellen er vedtatt budsjett i K.sak 109/22, se øverste linje.

Budsjettendringer i år beskriver følgende:

Intern flytting av ett årsverk til Ass. Kommunedirektør og Ressursteam.

Lønnsoppgjør fra 2022 og 2023 med virkning i 2023, i tillegg til økte turnustillegg.

Nye tiltak viser foreslåtte endringer for perioden 2024-2027 og kan kommenteres slik:

Beskriver en reduksjon i rammen på 1,670 mill.kr, kompensasjon for økning på kirkeområdet på 0,600 mill. kr og kompensasjon for økning av Stjørdals andeler i Værnesregionen på 1,170 mill.kr. Netto rammeøkning på 0,100 mill.kr.

Økt pensjonssats gir høyere pensjonskostnader og derav økning i ramme.

Interne rammeendringer beskriver en rammeendring der ansvarene Bevillingsavgifter og Sivilforsvaret er flyttet til Ass. Kommunedirektør og Ressursteam. Dette pga. ansvaret for disse tilhører nå Ass. KD og Ressursteam, og ikke lengre hos Økonomi, HR og digitalisering.

POLITISK

Innledning

Rammeområdet består av alle politiske utvalg og godtgjørelser. Videre føres også kostnader til kommune- og stortingsvalg, kontrollutvalg inklusive kjøp av kontrollutvalgssekretær (KONSEK) og støtte til politiske parti her.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	8 783	9 209	8 950	8 950	7 780	8 950
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 107	2 037	867	2 037	2 037	2 037
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	420	461	461	461	461	461
Overføringsutgifter	407	772	772	772	772	772
Finansutgifter	1	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	10 718	12 480	11 051	12 221	11 051	12 221
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Refusjoner	-108	-337	-337	-337	-337	-337
Sum Driftsinntekter	-108	-337	-337	-337	-337	-337
Sum	10 610	12 143	10 714	11 884	10 714	11 884

Rammeoversikt

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett		12 143	12 143	12 143	12 143
Vedtatt forrige periode					
Politisk	POLITISK	300	300	300	300
Politisk organisering	POLITISK	-600	-600	-600	-600
Valg	POLITISK	-1 020	0	0	0
Valg	POLITISK	-150	1 170	0	0
Valg	POLITISK	0	0	-1 170	0
Sum Vedtatt forrige periode		-1 470	870	-1 470	-300
Konsekvensjusteringer		-1 470	870	-1 470	-300
Konsekvensjustert ramme		10 673	13 013	10 673	11 843
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Valg	POLITISK	0	-1 170	0	0
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		0	-1 170	0	0
Nye tiltak					
Økte pensjonskostnader 2024	POLITISK	41	41	41	41
Sum Nye tiltak		41	41	41	41
Nye tiltak og realendringer		41	-1 129	41	41
Ramme 2024-2027		10 714	11 884	10 714	11 884

Sammendrag budsjett

Kommentarer til tabell:

Utgangspunktet for tabellen er vedtatt budsjett i K.sak 109/22, se øverste linje.

Vedtak forrige periode viser vedtatte endringer for årene 2023-2026 i gjeldende økonomiplan. Her vises effekten av en netto reduksjon på 0,300 mill.kr knyttet til endret politisk organisering etter valget i 2023. 2024 er ikke et valgår, dermed et nedtrekk knyttet til valgkostnader på 1,170 mill.kr.

Nye tiltak viser at økt pensjonssats gir høyere pensjonskostnader, og derav økning i ramme.

VÆRNESREGIONEN

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	241 285	242 944	242 944	242 944	242 944	242 944
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	87 574	90 693	90 693	90 693	90 693	90 693
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	39 320	37 454	37 454	37 454	37 454	37 454
Overføringsutgifter	52 939	44 389	44 389	44 389	44 389	44 389
Finansutgifter	3 173	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	424 291	415 480	415 480	415 480	415 480	415 480
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-255 756	-250 663	-250 663	-250 663	-250 663	-250 663
Refusjoner	-163 890	-163 987	-163 987	-163 987	-163 987	-163 987
Overføringsinntekter	-4 085	-705	-705	-705	-705	-705
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-560	-125	-125	-125	-125	-125
Sum Driftsinntekter	-424 291	-415 480	-415 480	-415 480	-415 480	-415 480
Sum	0	-0	-0	-0	-0	-0

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Avdeling	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	0	0	0	0
Konsekvensjustert ramme	0	0	0	0
Ramme 2024-2027	0	0	0	0

FINANS

Innledning

Finans består av frie inntekter (skatt og rammetilskudd) og statstilskudd (eksempelvis integreringstilskudd). Videre er alle finans- og finansinntekter lagt til dette området. I tillegg ligger alle fondstilførsler og fondsavsetninger på dette området.

Av poster som har betydning på driftsbudsjettene er avsetning lønnsoppgjør og formannskapet disposisjonspost. Avsetning lønnsoppgjør er for 2024 satt til 42 mill. Disposisjonspost til formannskapet er nedjustert fra 1,8 mill. til 1,5 mill. Disposisjonsposten til formannskapet inngår i "overføringsutgifter" sammen med 500 tusen som er overføring av integreringstilskudd til andre kommuner.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	-6 348	36 000	42 000	30 000	26 000	26 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	182	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	487	2 300	2 000	2 000	2 000	2 000
Finansutgifter	394 775	360 924	374 177	368 143	377 922	378 341
Sum Driftsutgifter	389 096	399 224	418 177	400 143	405 922	406 341
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-27	0	0	0	0	0
Refusjoner	-1 563	-1 300	-1 750	-1 750	-1 750	-1 750
Overføringsinntekter	-1 629 968	-1 625 873	-1 808 650	-1 835 974	-1 850 648	-1 865 339
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-256 345	-212 500	-245 803	-210 844	-198 779	-185 677
Sum Driftsinntekter	-1 887 903	-1 839 673	-2 056 203	-2 048 568	-2 051 177	-2 052 766
Sum	-1 498 807	-1 440 449	-1 638 026	-1 648 425	-1 645 255	-1 646 425

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Avdeling	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	43 500	31 500	27 500	27 500
Konsekvensjustert ramme	43 500	31 500	27 500	27 500
Ramme 2024-2027	43 500	31 500	27 500	27 500

Sammendrag budsjett

Endring i ramme fra 2024 til 2027 er knyttet til effekt av inntektsføring av negative VAR-saldoer (fond). Videre er en andel av fremtidige finansutgifter (rente- og avdragskostnader) knyttet til selvfinansierende prosjekter (som eksempelvis VAR-prosjekter). Effekten av dette vil bli tatt inn fra år til år. Av praktiske hensyn er dette lagt sammen med avsetningsposten på lønn.

Klimabudsjett

Innledning

Klimabudsjettet er et styringsverktøy for å oppnå kommunens klimamål. Et klimabudsjett er ikke et økonomisk budsjett, men en oversikt over klimatiltak som planlegges gjennomført i Stjørdal. Klimabudsjettet viser i noen tilfeller hvor mye klimagassutslipp som "spares" ved gjennomføring av tiltaket. Styrken til et klimabudsjett er at mål og tiltak kobles tettere sammen i kommunens viktigste styringsdokument, kommunens økonomiske budsjett. Klimabudsjettet vil fungere som handlingsdel til kommunens klimaplan, når den er vedtatt.

Kommunens klimabudsjett begrenser seg til tiltak innenfor kommunens handlingsrom. Både tiltak som påvirker direkte og indirekte utslippsreduksjoner er inkludert.

Hvert hovedområde i kommunen er ansvarlig for å planlegge hvilke klimatiltak de skal gjennomføre de fire neste årene i klimabudsjettet, og rapporteres på tiltakene årlig i årsrapporten.

Klimamål

Kommuneplanens samfunnsdel har 5 mål, og et av disse målene er at Stjørdal kommune skal være en foregangskommune innen klima- og miljøtiltak.

Kommunen har to målbare klimamål:

Mål for Stjørdal: I 2030 er de direkte klimagassutslippene i Stjørdal redusert med 58% sammenlignet med referanseåret 2009.

Status mål: Tall fra 2021 viser at de direkte utslippene er redusert med 18,6 prosent sammenlignet med 2009. Jordbruk er den største utslippskilden i 2021, og står for i underkant av en tredjedel av kommunens utslipp (31%). Veitrafikk er den nest største utslippskilden i 2021, og står for 28,5%. Tredje og fjerde største utslippskilde i 2021 er luftfarten på 20,7% og annen mobil forburning på 12%.

[Du kan finne mer detaljert informasjon om klimagassutslipp i kommunen på kommunens hjemmesider her.](#)

Mål for kommunens virksomhet: I 2030 er klimafotavtrykket til kommunens virksomhet redusert med 40% sammenlignet med referanseåret 2015.

Status mål: Tall fra 2019 viser at klimafotavtrykket er 8 prosent lavere i 2019 sammenlignet med 2015. Bygg og infrastruktur (35%) sammen med energi (15%) utgjør til sammen nesten halvparten av klimafotavtrykket til kommunens virksomhet i 2019. I tillegg er Forbruksvarer (27%), kjøp av tjenester og reise og transport store utslippskilder.

[Du kan finne mer detaljert informasjon om klimafotavtrykk fra kommunens virksomhet på kommunens hjemmesider her.](#)

Oppdatert kunnskapsgrunnlag på klimagassutslipp, energi, karbonbinding og opptak er under utarbeiding, og vil etter planen være klart i desember 2023. Kunnskapsgrunnlaget blir del av kommunens klimaplan.

For å nå kommunens ambisiøse klimamål vil det bli viktig fremover at hele kommuneorganisasjonen samarbeider på tvers av tjenesteområder. Samarbeid med innbyggere, næringsliv og myndigheter er også viktig for å nå målene.

Tiltakstabeller

Tiltakene i klimabudsjettet er fordelt på ulike tiltakstabeller. Tabellen «Direkte utslipp» inneholder tiltak som i hovedsak reduserer direkte klimagassutslipp, utslipp som skjer innenfor kommunens geografiske grense.

Tiltak som i hovedsak reduserer indirekte utslipp er oppgitt i en egen tabell. Indirekte utslipp er klimagassutslipp som skjer utenfor kommunegrensen, og som oppstår som følge av produksjon og transport av varer og tjenester som forbrukes i kommunen.

Klimastatistikk

Klimatiltak med i økonomiplanen

Direkte utslipp

Klimatiltak	Sektor	Kilde
Informere og veilede om klimatiltak i landbruket	Jordbruk	Jordbruk
Kwithammer - Smart Agri Park	Jordbruk	Jordbruk
Erstatte fossile tjenestebiler med utslippsfrie	Veitrafikk	Personbiler
Miljøpakken	Veitrafikk	Personbiler
Sum		

Beskrivelse klimatiltak

Erstatte fossile tjenestebiler med utslippsfrie

Kommunen skal erstatte fossile kjøretøy med utslippsfrie kjøretøy. Det er krav om nullutslipp i offentlige anskaffelser av personbiler fra 2022 og lette varebiler fra 2023.

Viser til lovfestede og nasjonalpolitiske føringer:

- Forskrift om energi- og miljøkrav ved anskaffelse av kjøretøy til veitransport
- Meld.St.13 Klimaplan for 2021 - 2030

Informere og veilede om klimatiltak i landbruket

Kommunen informerer om hvilke tilskuddsordninger som landbruket kan benytte seg av for å etablere en klimavennlig drift. Jordbruket kan eksempelvis søke om tilskudd til klimarådgiving og tilskudd til spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesong.

Kvithammer - Smart Agri Park

Stjørdal kommune kjøpte i 2017 eiendommen Kvithammer etter at NIBIO valgte å flytte aktiviteten i Trøndelag til Steinkjer. Hensikten med å ha hånd om eiendommen var «å utvikle Kvithammer til et kraftsenter innen miljø, landbruk, bioøkonomi og forskning», og ikke minst ivareta en 100 års historikk på forskningsjord. Sammen med Norsk Landbruksrådgivning drives det nå et utviklingsprosjekt som har som målsetting å etablere en næringspark for landbruk, skape en møteplass for forskning, praksis og nye arbeidsplasser innenfor bioøkonomiområdet.

Smart Agro Park skal være en **arena for forskning, utvikling og innovasjon** – rettet mot landbruket og den praktiske gårdbrukeren, og bidrar direkte til å realisere målsettinger i fylkeskommunens verdiskapningsstrategi. Smart Agro Park er en kompetanse- og samhandlingsarena for landbruket og koblingen mellom ulike aktører innenfor bioøkonomien vil være et viktig punkt her.

Smart Agro Park skal også bidra til å fremme kunnskap som bidrar til reduksjon av klimautslipp fra landbruket, og dette er et viktig element for Stjørdal kommune som er en av de større landbrukskommunene i landet. En bærekraftig bioøkonomi er nært knyttet til den sirkulære økonomien som igjen påvirker klima og miljøregnskapet, og er et av de prioriterte satsningsområdene til Trøndelag fylkeskommune.

Smart Agro Park bidrar også til videreutvikling av Trøndelag som piloteringsarena for ny teknologi gjennom at man konkret ser nærmere på satsninger innen etablering av testarena for

- autonome landbruksmaskiner,
- presisjonslandbruk, og
- fornybar energi innen landbruket

Miljøpakken

Det overordnede målet for byvekstavtalen er å sikre at veksten i persontransport tas med kollektivtransport, sykling og gange (0-vekstmålet). Det skal altså ikke være vekst i persontransport med bil. Løsningene som velges må bidra til å sikre bedre framkommelighet totalt sett, spesielt ved å legge til rette for attraktive alternativ til privatbil. Tiltakene i Miljøpakken skal bidra til måloppnåelse av 0-vekstmålet og flere andre klimamål.

Indirekte utslipp

Klimatiltak	Sektor	Kilde
Bærekraftige arrangementer	Annet	Utslipp og opptak av klimagasser
Bærekraftsnettverket i Trøndelag	Annet	Utslipp og opptak av klimagasser
Gjennomføre klimakampanjer på barne- og ungdomskoler i Stjørdal	Annet	Annet
Katalyserende midler klima- og miljøtiltak	Annet	Utslipp og opptak av klimagasser
Miljøprisen	Annet	Utslipp og opptak av klimagasser
Too-good-to-go	Annet	Utslipp og opptak av klimagasser
Veikart for grønn konkurransekraft i norske kommuner og fylkeskommuner	Annet	Annet
Medlem av Grønn byggallianse	Bygg	Bygg og anlegg
ENØK	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning

Økonomiplan for 2024-2027

Klima og miljø vektet med minst 30% i offentlige anskaffelser	Innkjøp	Utslipp og opptak av klimagasser
Hensynet til klima- og miljø skal ivaretas i alle planer og saksframlegg.	Miljøledelse	Annet
Miljøsertifisering	Miljøledelse	Annet
Sum		

Beskrivelse klimatiltak

Bærekraftige arrangementer

Stjørdal kommune tilrettelegger for gjennomføring av bærekraftige arrangement. Kommunen ser til Standard Norge sine ti råd for bærekraftige arrangement:

1. profil – sørge for at arrangementet har en klar bærekraftsprofil – informere samarbeidspartnere og leverandører
2. etikk – ivareta etiske retningslinjer
3. transport – tilrettelegge kollektivtilbud og sykkelparkering
4. universell utforming – tilgjengelig adkomst, teleslynge, allergivennlig servering og god skilting
5. servering – prioriter økologisk, fairtrade, og/eller kortreist mat og drikke. Unngå å kaste overflødig mat
6. innkjøp – prioriter samarbeid med miljøsertifiserte virksomheter og innkjøp av miljømerkede produkter
7. avfall – avfallssortering, reduser bruken av engangsartikler og minimer bruken av papir
8. personlig informasjon – behandles i tråd med personopplysningsloven
9. nærmiljø – inngå samarbeid med frivillige organisasjoner eller virksomheter i lokalmiljøet
10. HMS – fokus på sikkerhet

Bærekraftsnettverket i Trøndelag

For å styrke arbeidet med bærekraftsmålene i kommunene i Trøndelag har fylket invitert kommunene til å bli med i et bærekraftsnettverk. Stjørdal er en av 15 kommuner i Trøndelag som i dag er med i det regionale bærekraftnettverket, med formål å hjelpe hverandre i arbeid med bærekraftsmålene. Nettverket fungerer som et kunnskaps- og erfaringsdelingsnettverk.

ENØK

Det er stort potensial for ENØK i Stjørdal kommune. Arbeidet gjøres i tråd med framlagt vedlikeholdsplan, jf. PS 20/21

Gjennomføre klimakampanjer på barne- og ungdomskoler i Stjørdal

Det gjennomføres årlig klima- og miljøkampanjer på barne- og ungdomskoler i Stjørdal

Hensynet til klima- og miljø skal ivaretas i alle planer og saksframlegg.

Mal for saksframlegg som vurderer konsekvens for folkehelse, klima- og miljø og økonomi er under utarbeidelse.

Katalyserende midler klima- og miljøtiltak

Klima- og miljøtiltak skal etter hovedregel finansieres gjennom hovedområdenes egne investerings- og driftsbudsjetter. I tillegg foreslås det at det settes av en pott til klima- og miljøtiltak årlig. Dette skal være

katalyserende midler for omstilling til lavutslippsløsninger, klimatilpasning og ivaretagelse av naturmangfoldet i kommunen.

Klima og miljø vektes med minst 30% i offentlige anskaffelser

Stjørdal kommune skal i tråd med endring i anskaffelsesforskriften mfl. vekte klima- og miljø i alle anskaffelser med minst 30%.

Medlem av Grønn byggallianse

Stjørdal kommune er medlem av Grønn byggallianse. Dette gir kommunen

- solid fagkunnskap om bærekraftige løsninger for bygg og eiendom
- mulighet for å hente og dele erfaringer med andre i sektoren
- mulighet for å påvirke rammebetingelser for bærekraft i bygg og eiendom
- mulighet for å bidra til å utvikle gode verktøy for bærekraft i bygg og eiendom

Miljøprisen

Stjørdal kommune gir ut en miljøpris som en æresbevisning for særskilt og fremragende innsats for miljøet i Stjørdal. Prisen kan tildeles personer bosatt i Stjørdal eller med sterk tilknytning til kommunen.

Miljøsertifisering

Miljøfyrtårn er et anerkjent og effektivt system for sertifisering og miljøledelse, som hjelper virksomheter å lykkes med grønn omstilling. Miljøfyrtårn passer for alle virksomheter, og kan bidra til at små og store bedrifter eller organisasjoner blir bærekraftige, oppnår konkurransefortrinn, styrker merkevaren, kutter kostnader, senker sykefraværet og får et anerkjent kvalitetsstempel. Stjørdal kommune er miljøfyrtårnkommune, og gir dermed virksomheter i kommunen mulighet for å bli miljøfyrtårnsertifisert. Per nå er 28 virksomheter i kommunen miljøfyrtårn.

Too-good-to-go

Både sentralkjøkkenet og kantina på Helsehuset tilbyr kunder å kjøpe mat gjennom appen «Too good to go». Dette bidrar til redusert matavfall, og dermed reduserte klimagassutslipp.

Veikart for grønn konkurransekraft i norske kommuner og fylkeskommuner

Stjørdal kommune deltar i prosjektet «Veikart for grønn konkurransekraft i norske kommuner og regioner» som skal gjøre det lettere for kommuner å styre grønn næringsutvikling i kommunene.

Regjeringen har i de siste årene lagt fram en nasjonal strategi for grønn konkurransekraft og samlet veikart fra flere sektorer. Det savnes imidlertid fortsatt en operasjonaliserbar plattform med gode, målbare og relevante indikatorer som styrer grønn næringsutvikling i kommunesektoren.

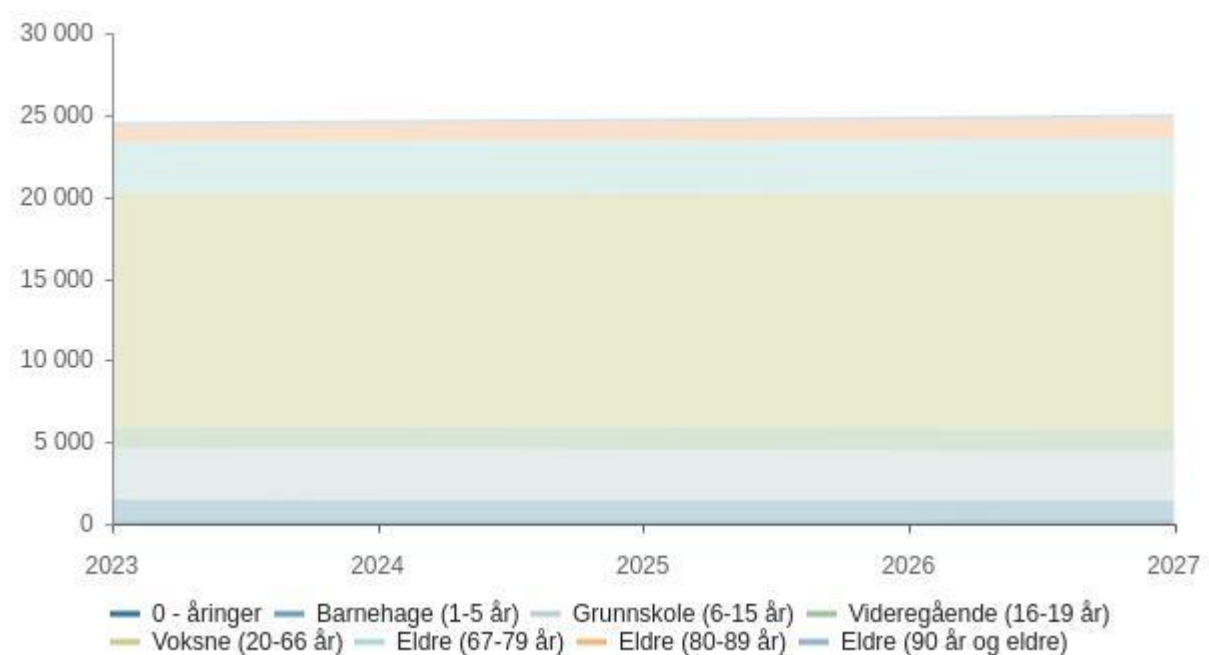
Prosjektet ledes av Trondheim kommune og SINTEF deltar som forskningspartner. I tillegg til Stjørdal kommune er også Bjørnafjorden kommune, Bergen kommune, Trøndelag fylkeskommune og Vestland fylkeskommune partnere i prosjektet. Hovedmålet er å definere et fremtidsrettet indikatorsett som kan gi økt forståelse for sammenhengen mellom næringsutvikling og klima- og bærekraftsmål.

Befolkningsutvikling

Prognosetallene er basert på siste prognose fra Trondheimsregionen (28.09.2023). Tallene tilsvarer hva som lå til grunn for strateginotatet i juni.

Demografi

Befolkningsprognose

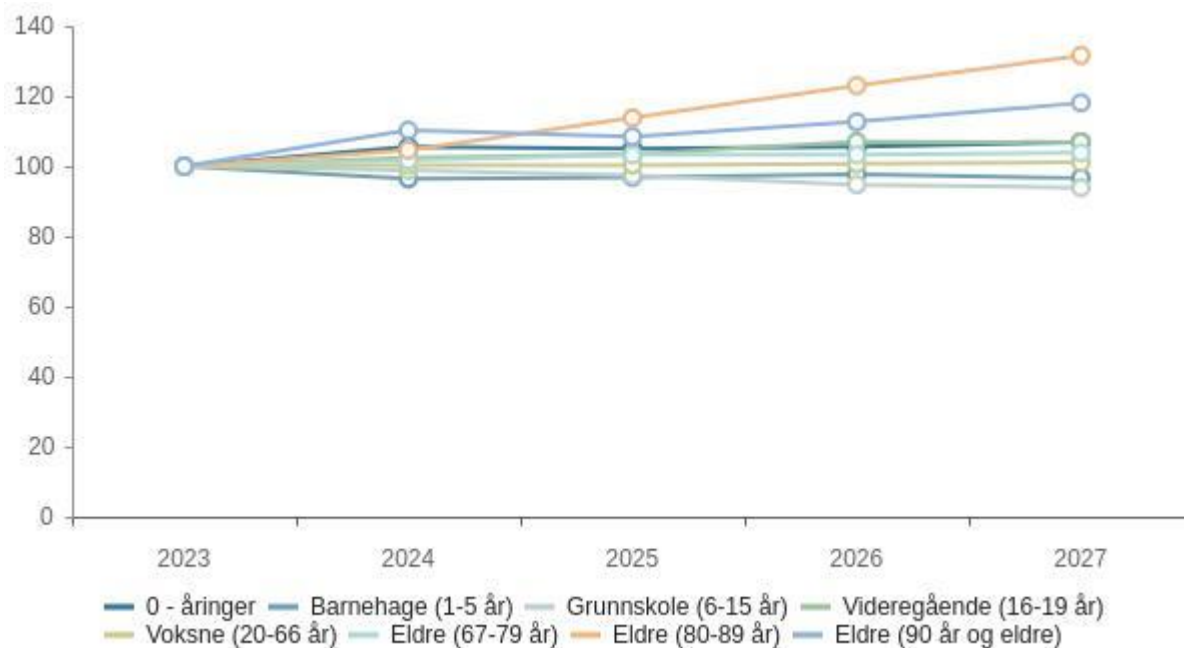

	2023	2024	2025	2026	2027
0 - åringer	217	229	228	229	232
Barnehage (1-5 år)	1 251	1 206	1 212	1 222	1 209
Grunnskole (6-15 år)	3 179	3 141	3 095	3 011	2 985
Videregående (16-19 år)	1 292	1 324	1 336	1 383	1 381
Voksne (20-66 år)	14 291	14 336	14 340	14 393	14 449
Eldre (67-79 år)	3 145	3 197	3 247	3 248	3 266
Eldre (80-89 år)	1 000	1 046	1 138	1 230	1 316
Eldre (90 år og eldre)	166	183	180	187	196
Total	24 541	24 662	24 776	24 903	25 034

Prognose type : Egen prognose - Stjørdal

Prognose periode : 4

Prognose vekst

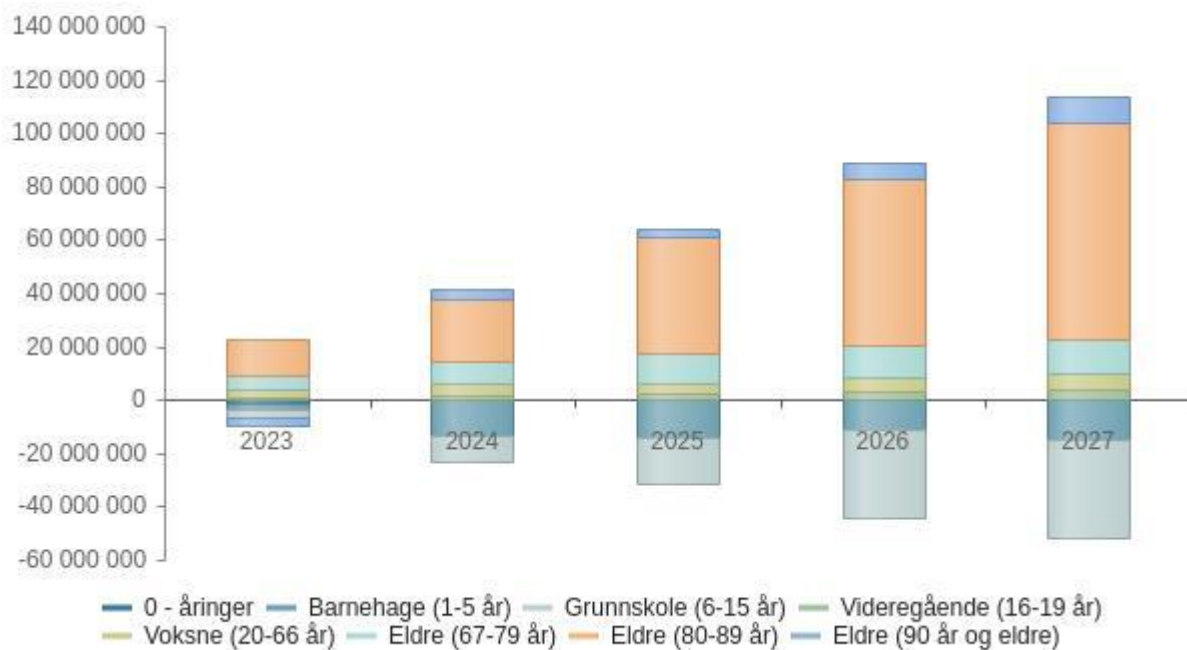

	2023	2024	2025	2026	2027
0 - åringer	100,0 %	105,5 %	105,1 %	105,5 %	106,9 %
Barnehage (1-5 år)	100,0 %	96,4 %	96,9 %	97,7 %	96,6 %
Grunnskole (6-15 år)	100,0 %	98,8 %	97,4 %	94,7 %	93,9 %
Videregående (16-19 år)	100,0 %	102,5 %	103,4 %	107,0 %	106,9 %
Voksne (20-66 år)	100,0 %	100,3 %	100,3 %	100,7 %	101,1 %
Eldre (67-79 år)	100,0 %	101,7 %	103,2 %	103,3 %	103,8 %
Eldre (80-89 år)	100,0 %	104,6 %	113,8 %	123,0 %	131,6 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	110,2 %	108,4 %	112,7 %	118,1 %
Total	100,0 %	100,5 %	101,0 %	101,5 %	102,0 %

Prognose type : Egen prognose - Stjørdal

Prognose periode : 4

Demografiutgifter

	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt
0 - åringar	-1 167 270	1 077 480	-89 790	89 790	269 370	179 580
Barnehage (1-5 år)	-2 802 860	-10 660 390	-288 740	2 718 356	-3 484 214	-14 517 848
Grunnskole (6-15 år)	-2 354 105	-6 881 230	-8 329 910	-15 211 140	-4 708 210	-37 484 595
Videregående (16-19 år)	1 227 440	777 148	306 040	1 210 472	-10 132	3 510 968
Voksne (20-66 år)	2 704 976	1 188 624	82 566	1 191 874	1 364 380	6 532 420
Eldre (67-79 år)	4 906 286	3 313 336	3 185 900	63 718	1 146 924	12 616 164
Eldre (80-89 år)	13 647 936	9 809 454	19 618 908	19 618 908	18 339 414	81 034 620
Eldre (90 år og eldre)	-2 979 284	7 235 404	-1 276 836	2 979 284	3 830 508	9 789 076
Total	13 183 119	5 859 826	13 208 138	12 661 262	16 748 040	61 660 385